

wroclaw.pl

Kręć do szkoły

Ponad 30 tys. dzieci ze szkół podstawowych i przedszkoli weźmie udział w 8. edycji rowerowego wyzwania.

str. 8

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 18 (179), 8-14.05.2024

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

#ZoobaczCoNowego

- **91 mln zł** zysku w 2023
- **9,2 mln zł** na budowę Lwiarni
- **1,6 mln zł** na pawilon flamingów

str. 10-11

Witamy Cię Togo!

Wspólne rozwiązania dla południa miasta

Jak poprawić przemieszczanie się po osiedlach: Krzyki-Partynice, Ołtaszyn, Jagodno i Wojszyce? Konsultacje z mieszkańcami trwają do 23.06.

str. 5

Poznaj receptę na długowieczność

Franciszek Stapiński skończył 100 lat! Od ponad 70 mieszka we Wrocławiu, jako pedagog uczestniczył w rozwoju miasta tuż po II wojnie światowej.

str. 16

Rakiety pójda w ruch na kortach Spartana

Prawdziwa śmietanka utalentowanych tenisistów już 25 maja na kortach Spartana rozpocznie zmagania w HUBI CUP 2024. Nie przegap!

str. 19

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Drodzy Czytelnicy,

od tego numeru w tym miejscu będziemy publikować harmonogram spotkań prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka i przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wrocławia z mieszkańcami naszego miasta.

Spotkania podzielono na dwa rodzaje:

- **osiedlowe spotkania z mieszkańcami w terenie**, aby porozmawiać o ogólnych problemach wrocławianek i wrocławian na danym osiedlu,
- **indywidualne, piątkowe spotkania w ratuszu**, na które można zgłosić się z konkretną sprawą.

Zarówno jedno, jak i drugie będą odbywać się co tydzień. Listę spotkań na osiedlach będziemy publikować w cyklu miesięcznym – wymieniając osiedle wraz z datą wizyty. Konkretnie miejsce będziemy podawać na tydzień przed spotkaniem. Na spotkanie w ratuszu mieszkańcy muszą zapisać się samodzielnie, przedstawiając swoją sprawę. Ułatwi to merytoryczne przygotowanie się specjalistów w danej dziedzinie.

Osiedlowe spotkania z mieszkańcami

8.05 Ołtaszyn

park przy ul. Ułańskiej

 w godz. 17.00-19.00

15.05 Sołtysowice

22.05 Kuźniki

29.05 Borek

Piątkowe spotkania w ratuszu

Jak się umówić?

Mejlowo: spotkaniazprezydentem@um.wroc.pl

Pisemnie: Kancelaria Prezydenta, ul. Sukiennice 9, 50-107 Wrocław

POGODA

						
CZW. 9.05	PT. 10.05	SB. 11.05	ND. 12.05	PN. 13.05	WT. 14.05	ŚR. 15.05
20°C	21°C	19°C	20°C	21°C	19°C	20°C

KARTKA Z KALENDARZA

• 9 maja 2010 •

po 14 latach remontu uroczyste otwarto synagogę Pod Białym Bocianem

• 13 maja 1992 •

na stokach Kaczendzongi zaginęła wrocławska himalaistka Wanda Rutkiewicz

• 14 maja 1942 •

urodził się Eugeniusz Get Stankiewicz – grafik i rzeźbiarz, twórca Domku Miedziorytnika

PIŁKARZE ŚLĄSKA WROCŁAW W MINIATURZE

Erik Exposito, Matias Nahuel Leiva (oba na zdjęciu), Rafał Leszczyński, Patrick Olsen, Patryk Klimala, trener Jacek Magiera i prezes WKS Śląsk Wrocław Patryk Załęczny zostali poddani procesowi miniaturyzacji? Jak to? Efekty tej metamorfozy można zobaczyć w Kolejkowiu. Prace nad tym projektem trwały kilka miesięcy i od 24 kwietnia możemy zobaczyć efekty współpracy Śląska Wrocław z Kolejkowiem. – Cieszymy się, że możemy być częścią tak wielkiego przedsięwzięcia. To dla nas wszystkich duże wyróżnienie. Zobaczyć siebie w miniaturze to świetna sprawa. Najważniejsze jednak, iż ci najmłodszy byli zachwyceńni. Miło było się z nimi spotkać, porozmawiać, zrobić zdjęcie i wspólnie podziwiać Wrocław w wersji mini – mówił podczas prezentacji bramkarz WKS-u, Rafał Leszczyński. Kolejkowo znajduje się w Sky Tower przy ul. Powstańców Śląskich 95, 1 p.

Wyłania się zdrowotny obraz wrocławian

Od 2019 roku we Wrocławiu pod nazwą Projekt Picture trwają badania zdrowia dzieci w wieku szkolnym i ich opiekunów. Prowodzi je Uniwersytet Medyczny, który wylosował 2500 osób i co dwa lata gruntownie sprawdza ich formę. Są wstępne wyniki.

I Agata Zięba

Warunkiem uczestnictwa w programie było zameldowanie we Wrocławiu i odpowiedni wiek dziecka (ur. 2005–2012). Uniwersytet Medyczny zaprosił na badania 1250 dzieci i 1250 rodziców. Co dwa lata te same osoby są proszone o powtórzenie badań. Ankiety i wyniki badań analizują specjaliści z UMed. Liderem projektu jest prof. Tomasz Zatoński, otolaryngolog, prorektor Uniwersytetu Medycznego.

W ramach PICTURE wykonywane są:

- badania laboratoryjne z krwi, moczu i kału, w tym morfologia krwi, poziom glukozy, hemoglobiny, kreatyniny, cholesterolu, elektrolitów i hormonu tyreotropowego (TSH);
- badania antropometryczne, czyli budowa i skład masy ciała;
- badania diagnostyczne, np. EKG, spirometria, ciśnienie tętnicze, pomiar siły uścisku.

Celem badania jest kompleksowa ocena stanu zdrowia dziecka oraz jego opiekuna. – Dzięki temu „zdjęciu” stanu zdrowia wrocławian poszerzamy nasze rozumienie ważnych przyczyn zachorowalności i umieralności na terenie naszego miasta. Śledzimy wpływ czynników sro-

Profesor Tomasz Zatoński z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu jest liderem Projektu Picture

dowiskowych i społecznych na styl życia jego mieszkańców. A po dokładnej analizie uzyskanych wyników, a jest to ogromna baza informacji, będziemy mogli wskazać przyczyny występujących różnic w zdrowiu populacji mieszkańców Wrocławia. Badania będziemy prowadzili w odstępach dwuletnich jak najdłużej – wyjaśnia prof. Tomasz Zatoński.

Zaproszenia trafiły do wylosowanych osób w listopadzie 2019

roku. Obecnie trwa kolejny etap badań. Lekarze sprawdzają, co zmieniło się u uczestników projektu od ostatniej wizyty. Jakże są wstępne wyniki?

Aż 20 proc. dzieci biorących udział w projekcie ma nadmierną masę ciała. Wśród 4 proc. dzieci rozpoznano niedosłuch, u 34 proc. alergię, u 4 proc. choroby układu kostno-stawowego, a u 3 proc. inne choroby przewlekłe. A jak się sprawy mają z rodzicami?

20 proc. z nich ma nadciśnienie tętnicze, a ponad połowa podwyższony cholesterol i nadmierną masę ciała. Wszystkie wyniki zostały omówione z uczestnikami. Zespół lekarzy wskaże im, jakie badania należy powtórzyć lub do jakich specjalistów warto udać się po dalszą diagnozę.

Projekt jest wspólnym działaniem urzędu miasta i UMed. Badania pochłonęły już ponad 1,3 mln zł z budżetu miasta.

Założyciel UNICEF będzie miał swój skwer

Marta Balińska, wnuczka Ludwika Rajchmana, z wizytą we Wrocławiu

Ludwik Rajchman będzie patronem skweru we Wrocławiu. W zaplanowanej na 8 maja uroczystości weźmie udział Marta Balińska, prawniczka naukowca i działacza społecznego.

I Tomasz Wysocki

Ludwik Rajchman to pomysłodawca i założyciel UNICEF, ogólnosiwiatowej organizacji działającej na rzecz dzieci poszkodowanych w wyniku działań wojennych. Jako wyraz uznania dla organizacji, która we Wrocławiu wspiera władze miasta w działaniach na rzecz uchodźców wojennych z Ukrainy, jego imię nadano skwerowi w obrębie ulic Stanów Zjednoczonych, Australijskiej i Norweskiej. Więcej o Rajchmanie można się dowiedzieć z wystawy plenerowej, która

prezentowana jest na północnej pierzei Rynku we Wrocławiu.

W uroczystości na Muchoborze Małym udział wezmą m.in. wrocławianie, dzieci z Przedszkola nr 58, przedstawiciele miasta i UNICEF. Pojawi się także Marta Balińska, prawniczka patrona, która w rozmowie z wroclaw.pl podkreśliła, że to wydarzenie ważne jest nie tylko dla niej, ale też dla całej rodziny. Oprócz tablicy pamiątkowej odsłonięta zostanie figurka krasnala, który trzyma w dłoniach Konwencję o Prawach Dziecka.

Juwenalia 2024

Juwenalia Wrocławskie 2024 zaplanowano na dwa dni: 10 i 11 maja. Na scenie na Polach Osobowickich nad Odrą w pobliżu mostu Milenijnego wystąpią popularni artyści, zespoły oraz dj. Na scenie przy ul. Osobowickiej 61 pojawią się m.in.: Rosalie, Janusz Walczuk, Chivas, Tymek, Sarius, Adi Nowak, PlanBe, Zemsone. Na miejscu będą food trucki, organizatorzy przygotowali również zaplecze sanitarne. Wydarzenie rozpocznie się w piątek, 10 maja, o godz. 17. Wstęp jest bezpłatny.

Rusza nabór do żłobków

We Wrocławiu rozpoczyna się nabór do żłobków, na miejsca, które zwolnią się od 1 września 2024 r. Jesienią będzie ponad 3500 wolnych miejsc. W 17 miejskich placówkach zwolnią się 1300 miejsc i ponad 2200 w niepublicznych placówkach z miejskim dofinansowaniem. Rekrutacja prowadzona jest w sposób ciągły, co oznacza, że wnioski o przyjęcie można składać przez cały rok i na bieżąco przydzielane są dzieciom miejsca. Wyjątkiem jest okres wiosenno-letni. Wtedy jednocześnie przydzielana jest duża liczba miejsc. Zostaną one zwolnione od września, przede wszystkim przez dzieci idące do przedszkoli i zmieniające grupy w żłobkach. W tym roku miasto wyda 97,6 mln zł na opiekę nad dziećmi do lat 3.

Spragniony? Napij się z poidelka

Od 1 maja po zimowej przerwie można znów korzystać ze źródeł ulicznych, które MPWiK uruchomiło w 10 punktach miasta. Znajdziesz je na pl. Dominikańskim, ul. Oławskiej, pl. Solnym, pl. Teatralnym, Wyspie Słodowej, w parku Tołpy, Na grobli przy Hydropolis, przy Hali Stulecia, przy ul. Mickiewicza (skwer Steinmetza) i na rynku Psiego Pola. Woda w nich jest w pełni bezpieczna do spożycia. Mają także specjalne misy, aby napić czworonoga.

Widowisko nad Pergolą: wracają pokazy fontanny

Fontanna Multimedialna wraca po zimowej przerwie. W piątek 10 maja Hala Stulecia zaprasza na pierwsze w tym sezonie pokazy dzienne i wieczorne oraz pokaz specjalny Katedra Demokracji, prezentujący długą i fascynującą historię jedyne go obiektu we Wrocławiu wpisanego na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Redakcja

Tegoroczny sezon Fontanny Multimedialnej rozpocznie się 10 maja o godz. 10. Wtedy wystartuje pierwszy pokaz dzienny, o 18 odbędzie się pierwszy pokaz wieczorny, a o 21 pokaz specjalny. Również od piątku działać też będzie uwielbiana przez dzieci mała fontanna.

Czym różnią się pokazy?

- **Pokazy dzienne** to widowiska woda i muzyka. Odbywają się każdego dnia o pełnych godzinach między 10 a 17.
- **Pokazy wieczorne** to widowiska woda, muzyka i iluminacje świetlne. Odbywają się każdego dnia o pełnych godzinach między 18 a 21 oraz o godz. 21.40.
- **Pokazy specjalne** to widowiska woda, muzyka, światło i projekcje multimedialne na wodnym ekranie. Odbywają się w piątkowe i sobotnie wieczory według harmonogramu. W maju to godz. 21, a od czerwca 21.40.

Skąd najlepiej widać?

Najlepsze wrażenia z pokazów, zwłaszcza tych specjalnych, zapewnia oglądanie ich od strony

OLEKSANDR POLIAKOWSKI

Plenerowe pokazy Fontanny Multimedialnej przy Hali Stulecia będziemy mogli oglądać od 10 maja

Hali Stulecia, a dokładnie z tarasu letniego Wrocławskiego Centrum Kongresowego.

To tam mieści się Bistro i Restauracja Tarasowa, które również od najbliższego weekendu przechodzą w tryb letni. Taras zostanie wypełniony stolikami, krzesłami i leżakami. Bistro

działać będzie 7 dni w tygodniu, a na weekend otwarcia sezonu Hala Stulecia przygotowała smaczne atrakcje, w tym wyjątkowe lody o smaku... piwa!

Kompleks na MAXA

Sezon letni rozpoczęły też inne atrakcje kompleksu, w tym strefa

food trucków, znajdująca się od strony ul. Wróblewskiego, oraz Lody pod Kładką – nowe miejsce przy przystanku ZOO, gdzie zatrzymać się można na porcję robionych na miejscu przez załogę Hali Stulecia lodów naturalnych.

W pełnym wymiarze działa również FunPark przy Hali Stu-

lecia, czyli park rozrywki dla dzieci z dmuchańcami, gokartami i strefą chillout dla rodziców.

Nie lada fontanna!

Czy wiesz, że:

- Fontanna Multimedialna ma już 15 lat! W tym czasie wzbogacił się program, rozwinęła technologia, a od niedawna jest zupełnie nowy system oświetlenia. Świeci pięknie niż kiedykolwiek wcześniej.
 - Fontanna Multimedialna to największy taki obiekt w Polsce i jeden z największych w Europie i na świecie.
 - Główny gejzer Fontanny Multimedialnej wyrzuca wodę na wysokość 40 m – to tylko 2 m mniej niż wysokość samej Hali Stulecia.
 - Ekran tworzony podczas projekcji z kropel wody ma powierzchnię aż 400 mkw. – to tyle, ile mają największe ekrany kinowe w Polsce i boiska do koszykówki!
 - Nieka Fontanny ma aż 1 ha, to więcej niż... boisko do piłki nożnej na Tarczyński Arena.
- **Więcej informacji na stronie halastulecia.pl**

Lunch z dostawą do firmy od wrocławskiego start-upu

Firma SmartLunch od 10 lat zajmuje się organizacją cateringu dla pracowników. Działa online w większości dużych miast w Polsce i stale poszerza swój zasięg. Pomysł narodził się w startupowej stolicy Polski, czyli we Wrocławiu. Teraz spółka wchodzi na kolejny poziom, stając się częścią Benefit Systems.

Agata Zięba

Współzałożycielem i prezesem SmartLunch, platformy, która zapewnia dostawy świeżych posiłków pracownikom dużych firm, jest Mateusz Tałpasz. Spółka działa na polskim rynku już od dekady, oferując pracodawcom kompleksowe rozwiązania w zakresie posiłków pracowniczych.

SmartLunch obsługuje obecnie blisko 600 przedsiębiorstw, co oznacza, że z rozwiązań platformy korzysta ponad 120 tys. pracowników. Według wstępnych danych finansowych spółka w 2023 roku osiągnęła 136,4 mln zł przychodów. Teraz może pochwalić się kolejnym sukcesem,

bo ich udziałowcem została spółka Benefit Systems S.A., która obejmie 18,53 proc. akcji. W transakcji uwzględniono też wkład niefinansowy w postaci spółki Lunching.pl, która w ramach połączenia zasilili swoim know-how i zasobami SmartLunch.

– Gdy w 2014 roku zakładałem SmartLunch, Benefit Systems był już liderem na rynku benefitów, oferując kartę MultiSport i promując aktywność wśród pracowników. My w ciągu dekady osiągnęliśmy pozycję lidera w dziedzinie organizacji posiłków dla pracowników z dofinansowaniem pracodawcy, stając się promotorem kul-

tury jedzenia w pracy. To, co nas łączy, to dbałość o dobrostan pracowników, tym bardziej się cieszę, że Benefit Systems

SMARTLUNCH

Posiłki od SmartLunch można odbierać ciepłe wprost z lunchomatu

został naszym inwestorem. Jestem przekonany, że połączenie sił przyniesie korzyści obu stronom. Dzięki tej współpracy Benefit Systems wzmocni swoją pozycję w mocno rosnącym segmencie benefitów żywieniowych, a SmartLunch, przejmując spółkę Lunching.pl, umocni swoją pozycję i zyska jeszcze większe możliwości rozwoju na polskim rynku, a w perspektywie także poza nim – mówi Mateusz Tałpasz. I dodaje: – Tę inwestycję osiągnęliśmy dzięki ciężkiej pracy wszystkich pracowników SmartLunch. Gdybyśmy nie mieli takich przychodów, technologii, zadowolonych klientów, wzrostów, to nikt by w nas nie zainwestował.

Stoisz w korku na południu? Powiedz, jak to zmienić

Każdego dnia mieszkańcy osiedli Krzyki-Partynice, Ołtaszyn, Jagodno i Wojszyce stoją w korkach, bez względu na to, czy poruszają się autem, czy komunikacją miejską. Miasto chce poprawić przemieszczanie się po tych osiedlach. Próbą odpowiedzi ma być tzw. Pakiet dla Południa, czyli 9 propozycji rozwiązań problemów komunikacyjnych. Właśnie ruszyły ich konsultacje: online i na każdym z osiedli. Daj znać, co o nich myślisz do 23 czerwca.

Redakcja

W marcu br. Urząd Miejski Wrocławia przedstawił rozwiązania, które mają za zadanie poprawić jakość poruszania się po osiedlach na południu miasta. Pełny opis znajdziesz na wro.news/PakietDlaPołudnia. Jego punkty możesz prześledzić także na mapie obok.

I etap: korytarz dla komunikacji

W pierwszej kolejności powstałby nowy korytarz dla komunikacji zbiorowej. Propozycja zakłada zaprojektowanie połączenia dla autobusów pomiędzy Iwaskiewicza a Kajdasza. Oznacza to 800 m nowej ulicy oraz zatokę postojową dla autobusów przy wlocie do miasta na ul. Grota-Roweckiego. W ten sposób mieszkańcy zyskają połączenie Grota-Roweckiego i Wojszyc z buspasem, a docelowo tramwaj, na Jagodno, przez co dojazd w okolicy Dworca Głównego skróci się o ok. 20 minut.

Proponowane jest również nowe rozwiązanie dla Zwycięskiej. To skrzyżowanie zamiast ronda Ojca Pio (uruchomione po oddaniu Wschodniej Obwodnicy Wrocławia) i dłuższy pas skrętu przed Karkonoską w prawo, do centrum.

II etap: buspas i sygnalizacja

Kolejny etap to przebudowa Grota-Roweckiego, tak by zmieścił się na niej buspas. Przejazd autobusów pod wiaduktem kolejowym ułatwi ustawienie sygnalizacji, która będzie wpuszczać autobus pod wiadukt przed samochodami jadącymi do centrum. Docelowo autobusy

do centrum z Wojszyc i Ołtaszyna pojadą albo wydzielonym buspasem na Grota-Roweckiego, albo nowym korytarzem przez Jagodno. Uzupełnieniem tej propozycji jest przekształcenie zatoki autobusowej zbudowanej przy Grota-Roweckiego w pełnowymiarową pętlę autobusową z parkingiem typu Parkuj i Jedź (P&R).

Chcemy poznać twój głos

Konsultacje proponowanych rozwiązań potrwać od 7 maja do 23 czerwca 2024 roku. Swoją opinię na temat pakietu przez cały czas ich trwania można wyrazić przez **e-formularz na stronie wro.news/PakietFormularz**. Odbędzie się także e-spotkanie (9 maja na wro.news/PakietSpotkanie). Ale urzędnicy zapra-

POMÓŻ WYMYŚLIĆ PLAN NA POŁUDNIU MIASTA BEZ KORKÓW

Wrocław bez stania w korkach? Krok po kroku to możliwe. Najpierw rozprawy się z południem miasta. Eksperti firmy badającej ruch drogowy zaproponowali swoje rozwiązania. **Teraz Ty możesz wyrazić swoją opinię.**

- e-formularz wro.news/PakietFormularz do 23.06
- e-spotkanie wro.news/PakietSpotkanie 9.05, godz. 18
- **WOJSZYCE** 14.05, godz. 17.30, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 25, ul. Asfaltowa 6
- **OŁTASZYN** 16.05, godz. 17.30, Centrum Aktywności Lokalnej, ul. Pszczelarska 7
- **KRZYKI-PARTYNICE** 4.06, godz. 17.30, Tor Wyścigów Konnych, ul. Zwycięska 2
- **GAJ** 11.06, godz. 17.30, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 21, ul. Kłodzka 40
- **JAGODNO** 18.06, godz. 17.30, CAL Dobre Czasy na Jagodnie, ul. Sygnałowa 23

szają do spotkania osobistego na osiedlu. Przewidziano pięć spotkań w formie warsztatów konsultacyjnych - na każdym osiedlu, którego dotyczą problemy komunikacyjne (szczegóły w

ramce). Urzędnicy zbiorą uwagi i spiszą pomysły, by dokładnie je przeanalizować. W czasie wakacji powstanie raport, który zostanie opublikowany pod koniec sierpnia. Od września ruszy dru-

gi etap konsultacji, aby popracować nad propozycjami i określić, które można zrealizować.

➤ **Szczegóły na www.wroclaw.pl/rozmawia**

Uwaga podróżni! W weekend zawieszono linie 1 i 4

Od przystanku Zoo do pętli Biskupin **11 i 12 maja** nie będą jeździć tramwaje. MPK naprawiać będzie torowisko na wysokości przystanku Tramwajowa. Zmiana ta dotknie pasażerów w różnych częściach miasta, bowiem **linie 1 i 4** zostaną zawieszono.

Tramwajami 2 i 10 dotrzemy tylko do zoo. Aby dojechać na Biskupin czy Bartoszowice, na wysokości ogrodu zoologicznego można się przesiąść w **zastępczy autobus 701**, który powinien kursować co 10 minut. Można wsiąść do niego wcześniej, bowiem kurs zaczyna na pl. Grunwaldzkim.

W zastępstwie za zawieszono linie 1 i 4 kursować będzie **tramwaj 71**. Z Oporowa pojedzie Grabiszyńską, Piłsudskiego, Pułaskiego, przez pl. Wróblewskiego, Społeczny do Grunwaldzkiego, skąd skieruje się do mostu Zwierzynieckiego, ale dalej nie pojedzie do zoo, tylko skręci w Mickiewicza. Następnie przez Paderewskiego, Grunwaldzką, Sienkiewicza, Piastowską, Nowowiejską, Słowiańską dotrze do pl. Powstańców Wielkopolskich, skąd pojedzie na Poświętne. W przeciwnym kierunku będzie miał analogiczną trasę.

Na tych ulicach ZDIUM łąta pozimowe dziury

Między 8 a 15 maja Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu planuje załatać pozimowe dziury w następujących lokalizacjach: Armii Krajowej, Braniborskiej, Cybulskiego, Grabiszyńskiej (przy cmentarzu), Klecińskiej, Księżkiej, pl. Legionów, Lompy, Młodych Techników, Nadrzecznej, Opatowickiej, Orzeszkowej, Piastowskiej, Pilczyckiej, Powstańców Śląskich, Ruskiej, Piotra Skargi, Sokolniczej, Stabłowickiej (przy Głównej), Stromej, Wita Stwosza, Szewskiej, Urbanowicza i Zabrodzkiej.

Nowe autobusy i gruntowne remonty

MPK Wrocław zapowiedziało dwa duże przetargi. Zamierza kupić 9 przegubowych autobusów elektrycznych i 12 krótszych. Zaś na gruntowną modernizację zostanie wysłanych 31 dwukierunkowych Skód 19T. Kursują już po 13-14 lat i ich żywotność przewidziana przez producenta dobiega końca.

I Bartosz Chochołowski

– W 2023 roku nasze tramwaje przejechały 14 mln km. To o trzy miliony więcej niż w 2022 roku. Wynika to z tego, że przybyły dwie nowe trasy, na Nowy Dwór oraz przez Szczepin i Popowice. Nasze zadania przewozowe rosną i potrzebujemy dobrego oraz sprawnego taboru do ich realizacji – mówi Witold Woźny, prezes MPK Wrocław.

Niezastąpione tramwaje

Zakupione w latach 2010–2011 dwukierunkowe Skody 19T zbliżają się do limitu żywotności przewidzianego przez producenta. Ich gruntowny remont jest więc niezbędny. To analogiczne przedsięwzięcie do remontu Skód 16T i Protramów 205 WrAs.

Przypomnijmy, że w latach 2020–2021 przewoźnik zmodernizował (m.in. dodając klimatyzację) 42

Dwukierunkowe Skody 19T będą zmodernizowane, są niezbędne, obsługują krańcówkę przy Świeradowskiej

tramwaje, wydając na to 135 mln zł. Dwukierunkowe tramwaje są jednak niezbędne, bowiem do czasu przedłużenia linii do szpitala przy Borowskiej, służą do obsługi istniejącej krańcówki przy Świeradowskiej na Gaju. Podobne rozwiązanie zastosowane zostało przy stadionie przy Królewieckiej i nie przestanie ono istnieć. Dlatego linie 18 i 21 (Tarczyński Arena (Królewiecka) – Gaj) muszą być obsługiwane przez dwukierunkowe tramwaje. Skody 19T to jedyne takie wozy we flocie MPK.

Nowe autobusy elektryczne

Najnowsze zakupy autobusowe MPK to 13 elektrycznych mercedesów za 50 mln zł (wraz z innymi kosztami dotyczącymi infrastruktury do ładowania). Flota będzie powiększana. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pomyślnie zweryfikował wniosek MPK na dofinansowanie kolejnych zakupów. Stąd plany przewoźnika. – Przetarg ogłosimy na zakup 9 autobusów przegubowych z opcją

dokupienia 12 solo. Pozwoli nam to zelektryfikować linie 106 i 129. Na potrzeby zajezdni kupimy również jedną ładowarkę mobilną, a na lotnisku, na które kursują te linie, postawimy dwie pantografowe stacje ładowania – podkreśla Witold Woźny.

Zakupione autobusy będą oczywiście niskopodłogowe, z klimatyzacją strefową, wyposażone we wszystkie udogodnienia, którymi dysponują najnowsze autobusy MPK.

W tramwajach klimatyzacja już działa

Pojazdy MPK są już przygotowane na upały, które w tym roku nadeszły wyjątkowo wcześniej. Nie wszystkie wrocławskie tramwaje mają zainstalowaną klimatyzację, ale te, które ją mają, przeszły już przeglądy systemów klimatyzacji, w tym ozonowanie.

Z wagonu wychodzi pracownik MPK po akcji ozonowania tramwaju

I Bartosz Chochołowski

MPK dysponuje młodą flotą autobusów, a co za tym idzie, tylko najstarsze Mercedesy pierwszej generacji nie mają systemu chłodzenia. W autobusach klimatyzacja włącza się automatycznie. Inaczej sytuacja wygląda w tramwajach. W Moderusach Beta i Pesach Twist 2010NW to motorniczowie ustalają temperaturę w przestrzeni pasażerskiej. Są poinformowani, że mają ją włączać w ciepłe dni.

W Skodach 19T, a także w Moderusach Gamma działają w pełni zautomatyzowane systemy. Tutaj komputer samoczynnie załą-

cza klimatyzację w sytuacji podwyższonej temperatury i steruje obiegiem powietrza.

MPK wciąż ma ok. 80 letnich, dwuwagonowych Konstali 105 z epoki, kiedy nikt nawet nie marzył, że w komunikacji miejskiej może być klimatyzacja. Będą one sukcesywnie zastępowane przez nowoczesne pojazdy.

Za gorąco Ci w tramwaju? Zapytaj motorniczego, czy tramwaj ma klimatyzację. Jeśli tak, to czy jest włączona. Jeśli masz uwagi, zadzwoń na infolinię MPK, telefon 71 308 50 30 (od pon. do pt. w godz. 7–21) lub napisz bop@mpk.wroc.pl.

Giganci inwestują – tysiące nowych miejsc pracy

Intel, BNY Mellon, Bosch, Align Technology, PepsiCo czy Schaeffler Global Services Europe to tylko część wielkich międzynarodowych korporacji, które w ciągu ostatnich pięciu lat zainwestowały we Wrocławiu i jego okolicach ogromne sumy pieniędzy, a co za tym idzie stworzyły również tysiące nowych miejsc pracy.

I Katarzyna Wiązowska

Wśród inwestorów, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat postanowili rozpocząć swoją działalność we Wrocławiu, znaleźli się zarówno ci, którzy ulokowali tu swoje centra usług wspólnych, jak i otworzyli zakłady produkcyjne.

– Wrocław i aglomeracja okazały się odporne na kryzysy. W ciągu pięciu lat rozwijały się zarówno zakłady produkcyjne, jak i sektor nowoczesnych usług dla biznesu. Dzięki naszym działaniom, otwartości miasta i gmin czy stref ekonomicznych swoje biznesy ulokowały lub rozwinęły dziesiątki firm. Cieszą nas zarówno te nowe spektakularne inwestycje, jak i reinwestycje partnerów, którzy już lata temu postawili na Wrocław. To świadczy, że niezależnie od kryzysów, nie zwalniamy tempa – zaznacza Magdalena Okulowska, prezes zarządu Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Nowoczesne usługi dla biznesu

Wśród wielkich międzynarodowych korporacji, które postanowiły ulokować swój kapitał w pobliżu stolicy Dolnego Śląska w ciągu ostatnich lat, znalazły się:

Olympus. Ten wiodący globalny producent technologii dla systemów medycznych, rozwiązań naukowych i aparatów cyfrowych, w 2018 roku otworzył we Wrocławiu nową spółkę Olympus Business Services Europe (OBSE), która stała się centrum usług wspólnych dla Europy, Bliskiego Wschodu oraz Afryki i tym samym usprawniła obsługę administracyjną w całym regionie EMEA w obszarach związanych z finansami, zarządzaniem łańcuchów dostaw, wsparciem sprzedaży i zasobami ludzkimi. Wrocławski oddział firmy pozwolił na scentralizowanie know-how, optymalizację efektywności realizowanych procesów, zwiększenie konkurencyjności oraz poprawę jakości usług świadczonych dla klientów.

Otwarcie nowej filii Olympus zaowocowało utworzeniem 300 nowych miejsc pracy, m.in. w działach finansów, zarządzania łańcuchem dostaw i wsparcia sprzedaży.

Amerykański koncern PepsiCo wybudował zakład produkujący chipsy Frito Lay w gminie Środa Śląska

Również w 2018 roku we Wrocławiu otworzył swoje Centrum Biznesu i Usług IT dla Europy międzynarodowy dostawca części dla branży automotive i przemysłu – **niemiecka firma Schaeffler**. Ten producent precyzyjnych komponentów i systemów do silników, przekładni i podwozi samochodowych zatrudnił w stolicy Dolnego Śląska 800 osób.

Z kolei w 2021 roku oficjalnie ogłoszono otwarcie **Centrum Usług Biznesowych Boehringer Ingelheim**. To jeden z największych koncernów farmaceutycznych na świecie. Potentat zatrudnia około 52 tys. pracowników w ponad 130 krajach. Koncern stworzył wówczas we Wrocławiu 350 miejsc pracy.

Natomiast w 2022 roku **BASF** otworzył nowe biuro we Wrocławiu na potrzeby działalności w zakresie katalizatorów i metali szlachetnych. W tym celu koncern otworzył nową spółkę BASF Environmental Catalyst and Metal Solutions i zatrudnił ponad 70 osób w globalnych strukturach funkcjonalnych w za-

kresie finansów, zasobów ludzkich, IT, podatków, zaopatrzenia i środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP).

Z kolei 500 nowych miejsc pracy stworzyła firma **GlobalLogic**, należąca do Hitachi Group Company, która rozwija najnowsze technologie z branży automotive, Przemysłu 4.0 i Internecie rzeczy. Otworzyła ona we Wrocławiu najbardziej nowoczesne biuro i laboratorium tej firmy w Polsce. Inwestycja ta kosztowała 60 mln zł. Spółka zaplanowała podwojenie zatrudnienia.

Tego samego roku we Wrocławiu swoje biuro otworzyła też firma **Godel Technologies**, która zajmuje się rozwojem oprogramowania, inżynierią i analizą danych, transformacją cyfrową, sztuczną inteligencją i uczeniem maszynowym. Specjalizuje się w projektach dla branż: energetycznej, motoryzacyjnej, finansowej i e-commerce. Utworzyła tu wówczas 300 miejsc pracy.

W 2023 roku w stolicy Dolnego Śląska zainwestowała **niemiecka sieć drogerii dm**. Firma uruchomiła tu swoje sklepy, ale też pierwszy międzynarodowy oddział w Polsce, w którym zatrudnienie znalazło 300 specjalistów IT. Jego celem jest wsparcie technologicznej obsługi klientów i pracowników drogerii dm oraz wdrażanie nowych projektów informatycznych we wszystkich krajach, w których obecna jest marka.

Z kolei 170 nowych miejsc pracy powstało dzięki inwestycji amerykańskiej spółki **Grid Dynamics**, specjalizującej się w usługach konsultingowych, inżynieryjnych i data science dla korporacji z listy Fortune 1000 z sektora finansowego, technologicznego i detalicznego. Dzięki rozszerzeniu działalności i przeprowadzce do większego biura pracę znaleźli tam programiści Big Data, Cloud i DevOps, Java, Node.js, Python, Delivery managerowie oraz specjaliści HR, marketingu i finansów.

Kwitnie Przemysł 4.0

W 2019 roku 150 osób znalazło pracę w nowym zakładzie **Siemensa** – przede wszystkim na stanowiskach technicznych, ale także kierowników projektu. W podwrocławskiej miejscowości Mirków, w gminie Długołęka, koncern rozpoczął wów-

czas produkcję nowoczesnych szaf sterowniczych dla przemysłu 4.0. Odpowiednio skonfigurowana szafa to mózg każdej współczesnej fabryki, bez którego nie może się odbywać zautomatyzowana produkcja. Wraz z postępującą automatyzacją przemysłu zapotrzebowanie na szafy stale rośnie. Ich brak, awaria lub nieodpowiedni projekt potrafią zahamować pracę fabryki na długie tygodnie. Wymusza to konieczność szybkiej rozbudowy potencjału produkcyjnego, rozproszenia produkcji i lokowania jej blisko użytkownika końcowego. W Polsce firma produkuje ponad tysiąc takich szaf rocznie, co znacząco wpływa na rozwój krajowego Przemysłu 4.0. Wytwarzane tu urządzenia są również eksportowane do innych krajów Unii Europejskiej.

Rok 2021 przyniósł stolicy Dolnego Śląska kilka istotnych inwestycji. Wśród koncernów, które zdecydowały się ulokować tu swoje oddziały, znalazł się światowy producent urządzeń medycznych **Align Technology**, który otworzył we Wrocławiu pierwszy zakład produkcyjny w regionie Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki. Firma ta zajmuje się produkcją i sprzedażą systemu Invisalign®, skanerów wewnątrzustnych iTero™ oraz oprogramowania exocad CAD/CAM™ wykorzystywanych w ortodontacji i stomatologii odtwórczej. To trzecie regionalne centrum produkcyjne firmy Align na świecie, po Juarez w Meksyku i Ziyang w Chinach. Dzięki tej inwestycji powstało we Wrocławiu 2500 miejsc pracy.

Wrocław doceniony

Zarówno mnogość inwestorów lokujących swój biznes we Wrocławiu i jego okolicach, jak i liczba powstających tu nowych miejsc pracy, przyczyniają się do tego, że miasto jest doceniane pod względem biznesowym nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami. Potwierdzają to liczne prestiżowe nagrody i wyróżnienia. Jedno z nich otrzymał podczas obywatelskiego w Poznaniu Europejskiego Forum Samorządowego Local Trends. Stolica Dolnego Śląska okazała się wówczas najlepsza w rankingu magazynu „Forbes” Miasta Przyjazne dla Biznesu.

➤ **Więcej na wro.news/InwestorzyGiganci**

Rowerowy Maj po raz 8. we Wrocławiu. Dołączysz?

We wrocławskiej odsłonie Rowerowego Maja 2024 weźmie udział ponad 30 tysięcy dzieci ze szkół podstawowych i przedszkoli. Cel: promocja aktywności i zdrowego stylu życia.

I Błazej Organisty

Na czym polega Rowerowy Maj? Dzieci i nauczyciele z podstawówek i przedszkoli zbierają naklejki za dojeżdżanie na lekcje rowerem, hulajnogą, rolkami lub deskorolką. Najbardziej aktywne placówki, klasy i grupy dostaną nagrody. – Akcja, poprzez zabawę połączoną z elementami rywalizacji, popularyzuje wybór aktywnego środka transportu do szkoły, uczy dobrych i zdrowych nawyków. Rowerowy Maj skutecznie zmienia też okolice szkół i przedszkoli na bardziej bezpieczną i przyjazną, zmniejszając liczbę samochodów dowożących dzieci – mówi Anna Sobieska, koordynatorka akcji w SP 16 we Wrocławiu.

Lena, tata i bracia

Kilka dni przed startem tegorocznej edycji odbyło się spotkanie w podstawówce przy ul. Górnickiego. Nie zabrakło uczniów na hulajnogach i rowerach. Dzieci stanęły przed radiowymi mikrofonami. – My to jeździmy rodzinną całą rok. Jadę ja i moi dwaj bracia, no i tato – opowiadała 9-lletnia Lena. – Najpierw do

przedszkola z Brunkiem, a potem do szkoły. Rowery przypinamy do ogrodzenia. Tata mówi, że jak zdam na kartę rowerową, to będę mogła sama rowerem wracać – dodaje.

Start po majówce

Zabawa zaczęła się 6 maja. – Co ważne, połknięty w maju rowerowy bakcyl

Dwie uczennice jadące na hulajnogach przed podstawówką przy Górnickiego

GRZEGORZ RAJTER

pozostaje z dziećmi na dłużej – zauważa dyrektorka Biura Zrównoważonej Mobilności UMW Monika Kozłowska-Święconek.

W tym roku do kampanii przyłączyło się 146 szkół i przedszkoli, w tym SP 84 z Górnickiego (5. miejsce w edycji 2023). – Wygrane pieniądze w poprzednich latach w całości poszły na stojaki

rowerowe, ale też specjalne stojaki na hulajnogę, a nawet ścienne wiszaki na deskorolki – wymienia dyrektor Rafał Just. – Do tego zainwestowaliśmy w monitoring, a w moim gabinecie jest bezpłatny i strzeżony parking rowerowy dla tych, którzy zapomnieli klódek rowerowych – wyjaśnia.

Jakie nagrody?

- **Podstawówki:** I m-sc – 5000 zł, II m-sc – 4000 zł, III m-sc – 3000 zł
- **Przedszkola:** I m-sc – 7000 zł, II m-sc – 5000 zł, III m-sc – 3000 zł.

– W tym roku zmieniliśmy formułę, odchodząc od nagród rzeczowych, a w ich miejsce

proponując ciekawe atrakcje od partnerów. Ponad 30 instytucji wsparło kampanię zaproszeniami, voucherami i zniżkami – mówi Urszula Jagielnicka z miejskiego zespołu odpowiadającego za rozwój ruchu rowerowego.

➤ **Więcej na wro.news/RowerowyMaj24**

Znajdź postacie z Kojiki w Ogrodzie Japońskim

Jedenaście postaci z japońskich legend od niedawna ukrywa się w Ogrodzie Japońskim. Jak je znaleźć? Pomoże w tym aplikacja LegendARy stworzona przez studentów Politechniki Wrocławskiej we współpracy z firmą Nomtek. To idealny pretekst by znów zwiedzić ogród.

I Redakcja

W Ogrodzie Japońskim znajdują się oryginalne kamienne latarnie i misy do rytualnego obmywania rąk z XVIII i XIX w. oraz około 200 gatunków i odmian drzew i krzewów. Teraz wśród nich można znaleźć także obrazy duchów i legendarnych postaci z japońskiej mitologii, a wszystko dzięki aplikacji opracowanej przez Maję Wymysłowską, Filipa Stachowiaka i Kacpra Radotę, studentów informatyki stosowanej na Wydziale Informatyki i Telekomunikacji PWr.

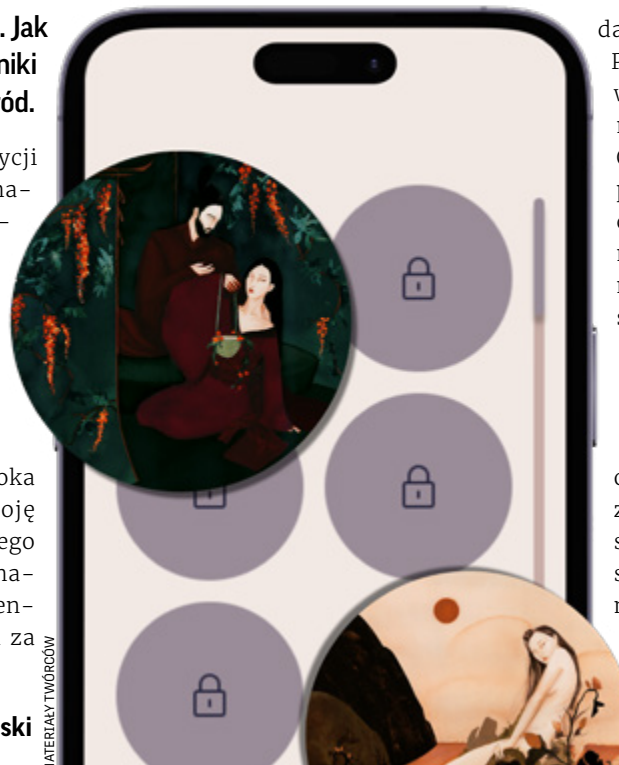
Na pomysł jej stworzenia wpadli podczas stażu we wrocławskiej firmie Nomtek, który odbywa-

li pod opieką Pauliny Nowickiej. – Wiedzieliśmy, że chcemy zrobić aplikację w rozszerzonej rzeczywistości, z której użytkownik mógłby korzystać w terenie. A pomysł, żeby była ona związana z mitologią japońską zrodził się podczas warsztatów już pierwszego dnia stażu – mówi Filip Stachowiak.

Wykorzystane w aplikacji obrazy postaci z mitologii japońskiej są inspirowane „Kojiki, czyli Księgą dawnych wierzeń”, uchodzącą za najstarszy zabytek literatury i języka starojapońskiego. Autorką ilustracji jest Anna Herman z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

– Mając do dyspozycji obrazy o takiej tematyce, zdecydowaliśmy, że najlepszym miejscem do ich prezentacji jest Ogród Japoński – wyjaśnia Maja Wymysłowska.

Spotkamy więc Smoka z Koshi czy Dziewoję Wyłonioną z Wielkiego Moczaru. Jak ich znaleźć? Aplikacja LegendARy jest dostępna za

MATERIAŁY TWORCÓW

darmo w sklepach Google Play i App Store. Przed wejściem do ogrodu stanie też tablica z kodem QR, umożliwiającym jej pobranie przed rozpoczęciem spaceru. Po uruchomieniu aplikacji w telefonie na ekranie pojawia się strzałka, która sugeruje użytkownikowi kierunek zwiedzania. Po dotarciu do określonego miejsca należy je zeskanować, by odkryć ukryty obraz i poznać legendę. Obrazy zostały umieszczone w taki sposób, żeby użytkownik mógł zwiedzić cały ogród, przejście trasy trwa około godziny. Aplikację przygotowano po polsku, angielsku i ukraińsku oraz w wersji audio.

Znana metropolia w europejskim stylu? To Wrocław!

– Wejście Polski do Unii Europejskiej sprawiło, że granice nie otworzyły się tylko po to, aby Polacy mogli wyjeżdżać do pracy w Anglii czy Niemczech. Lecz również, aby Polska stała się krajem, do którego się przyjeżdża – mówi Leszek Gaś, dyrektor Biura Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu, w rozmowie z Tomaszem Wysockim.

Leszek Gaś
Dyrektor Biura Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu

Z okazji 20. rocznicy obecności Polski w UE pojawia się mnóstwo podsumowań. A ja chcę zapytać o to, na co wrocławianie powinni zwrócić uwagę, myśląc o osiągnięciach wynikających z naszej obecności w Unii?

To rok 2016 i moment, kiedy Wrocław zostaje Europejską Stolicą Kultury. Dla kultury wrocławskiej, w ogóle dla zmiany myślenia o kulturze, tego, w jaki sposób komunikujemy kulturę, dla powstania instytucji, które do dzisiaj prężnie działają we Wrocławiu, rok 2016 to był przełom. Podobnie, jak wcześniejsze zabiegi o ten tytuł i cały rok obchodów Wrocławia jako Europejskiej Stolicy Kultury, jeśli chodzi o życie kulturalne w mieście.

Po drugie, to widać we Wrocławiu na co dzień i z tego miasto jest dumne – to wielokulturowość. Wejście Polski do Unii Europejskiej sprawiło, że granice między państwami nie otworzyły się tylko po to, aby Polacy mogli wyjeżdżać do pracy w Anglii czy w Niemczech. Lecz również po to, aby Polska stała się krajem, do którego się przyjeżdża, gdzie się pracuje, żyje, z którym ludzie z różnych stron świata czy Europy wiążą jakiś etap swojego życia. Na ulicach Wrocławia są nie tylko turyści, lecz również ludzie, którzy tu żyją i pracują, mówią różnymi językami, i tworzą kapitał społeczny miasta, jego koloryt. To z tych cech Wrocław słynie: z otwartości, wielokulturowości.

I trzecia kwestia: Wrocław stał się miastem zasobnym. Chodzi nie tylko o infrastrukturę, lecz samo podejście do rzeczywistości miejskiej, chociaż ta zmiana nie była natychmiastowa. Za każdym razem chcę podkreślać: fakt, że jesteśmy w Unii Europejskiej to nie tylko kwestia budowy infrastruktury, lecz także ogromnej przemiany wzorców

Parlament Europejski tworzy prawo, które obowiązuje też w Polsce, dlatego idźmy na wybory 9 czerwca – zachęca dyrektor biura PE Leszek Gaś

funkcjonowania na co dzień, mentalności i zmiany obrazu miasta. Zmienia się styl życia, pojawiają się masowo rowery, ludzie mają i więcej czasu, i więcej pieniędzy oraz możliwości, żeby tworzyć obraz miasta, w którym się żyje, pracuje, odpoczywa, korzysta z rozrywki, i wielu innych aspektów, jakie oferuje.

Mimo że unijne logo i flaga są na tysiącach inwestycji i pojawiają się przy wielu okazjach, to jednak są osoby, które wątpią w korzyści z naszej obecności w UE. Jak scharakteryzować tę grupę?

Ci wątpiący to różne grupy. Część przeciwników Unii Europejskiej – co widać dobrze także w Parlamencie Europejskim – to ekstrema polityczne. Skrajna lewica mówi, że Unia Europejska jest kapitalistyczną przybudówką, zaś skrajna prawica, że Unia jest lewackim monstrem. Druga grupa to ludzie, którzy całe życie spędzili w jednym miejscu, a ich horyzonty poznawcze nie pozwalają na zrozumienie, czym w istocie jest Unia Europejska. To niewiedza, a bratem niewiedzy jest strach. Zaś

ten strach jest świetnie wykorzystywany przez rozmaitych manipulatorów medialnych, którzy zbijają na tym kapitał polityczny.

W dodatku do gry wkracza jeszcze nasz odwieczny przeciwnik, czyli Rosja, która podsycza ten strach i kolportuje rozmaite – wysane z palca – historie o jedzeniu robotów czy konfiskacie nieocieplonych domów. To wierutne bzdury. Są też ludzie, którzy w dużo mniejszym stopniu korzystają z dobrodziejstw, które Unia nam niesie. Niemniej, my wszyscy korzystamy z dobrodziejstw Unii Europejskiej. To łańcuch: przedsiębiorcy sprzedający

swoje produkty za granicą i mają więcej pieniędzy, płacą większe podatki, które trafiają do budżetu państwa. I to w tym momencie, ludzie, którzy bezpośrednio nie korzystają z dobrodziejstw, zyskują na tym, że Polska jest w Unii. Gdyby tak nie było, nasze PKB byłoby niższe o 40

procent i państwa nie byłoby stać na programy socjalne.

Jak Unia będzie się zmieniała?

Przewidywanie przyszłości jest

trudne, ale można wychwycić pewne trendy. Widać pod wpływem jakich czynników Unia się zmienia. Na pewno zmienia się pod wpływem zagrożenia zewnętrznego. To z jednej strony dobre, bo następuje większa konsolidacja. Z drugiej strony złe samo w sobie, bo tracimy niewinność.

Zawsze się mówiło, że Unia Europejska to organizacja, która powstała na gruzach II wojny światowej i dba o pokój. I tak jest, lecz jeśli słyszymy, że przywódcy unijni dyskutują o wspólnej produkcji amunicji, to możemy pomyśleć: takie czasy. Ten postulat bezpieczeństwa obywateli będzie coraz ważniejszy. Unia będzie się też zmieniała, tak jak się zmienia scena polityczna w Europie. To demokratyczna struktura, która reaguje na nastroje obywateli. Przed nami wybory do Parlamentu Europejskiego. W wielu państwach Unii Europejskiej silne są głosy skrajnej prawicy. Postępuje polaryzacja poglądów. Parlamentaryzm europejski przestaje być parlamentaryzmem konsensualnym, gdzie wszyscy zgadzamy się, że mamy jedną wspólną wizję, a różnica jest w detalach. To wpłynie na silniejszą, bardziej emocjonalną identyfikację z Unią Europejską.

Na początku czerwca czekają nas wybory do Parlamentu Europejskiego. To kolejne wybory w krótkim odstępie czasu. Jak przekonać

ludzi, aby znów poszli głosować?

To niezmiernie ważne głosowanie. Musimy pamiętać o tym, że Parlament Europejski tworzy prawo, które obowiązuje w Polsce. Około 70 procent aktów prawnych, które obowiązują w Polsce, przeszło – w takiej czy innej formie – przez Parlament Europejski. Musimy, jako Polacy, mieć aktywny udział w tym, co się dzieje w Unii Europejskiej. Chcemy, aby nasz głos był słyszalny, chcemy być odpowiedzialni za kształt Unii Europejskiej, tak samo jak chcemy być odpowiedzialni za kształt miasta czy kraju. To różni się jedynie skalą. To są wybory w największej skali. Głos każdego z nas ma swoją wagę i warto to wykorzystać.

Biuro Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu oraz Przedstawicielstwo Regionalne Komisji Europejskiej zapraszają na obchody Dnia Europy w sobotę, 11 maja na pl. Wolności w godzinach 10-15.

W programie:

- gry edukacyjne,
- ekologiczne warsztaty,
- mobilny serwis rowerowy,
- konkursy z nagrodami,
- gra miejska.

Udział we wszystkich atrakcjach jest bezpłatny.

Musimy, jako Polacy, mieć aktywny udział w tym, co się dzieje w Unii Europejskiej. Wybory do Parlamentu Europejskiego to wybory w największej skali. Głos każdego z nas ma swoją wagę i warto to wykorzystać

ZOOBACZ, CO NOWEGO SŁYCHAĆ W ZOO

Wybieg dla flamingów i piękna lwiarnia. Mała żyrafka, młody lew, panda ruda i ara szafirowa. To nowości we wrocławskim zoo. Słoneczna pogoda sprzyja nie tylko częstszym wizytom w ogrodzie, ale i narodzinom zwierząt i wyjściom na wybieg jego mieszkańców – ponad 10 tys. zwierząt. Co słychać wiosną w zoo? Przeczytajcie!

Agata Zięba

Wiosną nie tylko flora budzi się do życia. Fauna też nie próżnuje. W ZOO Wrocław tylko w tym roku urodziły się: dwa takiny złote (ssak z rodziny wołowatych), didik (kopytny z podrodziny antylop), piśkleta kura bankiwa (przodka kury domowej), kob (gatunek afrykańskiej antylopy), kolejne pingwiny przyławkowe (jest ich już w sumie 114, w tym 14 młodziaków, które mają mniej niż 1 rok), pięć papużek ostrosternych, 9 legwaników błękitnych, dwie jaszczurki ostrobzuche, dwa gekony z Mnapany... I to nie wszystko.

Narodziny gwiazdy

Największy hit w Terararium to żółw gwiaździsty, który wyklął się 13 kwietnia. Jest to gatunek pochodzący z Mjanmy. Jego przedstawiciele mają piękne, ciemne pancerze zdobione jasnymi promieniami rozchodzącymi się pasami – stąd nazwa. Żółw ten jest krytycznie zagrożony wyginięciem i nie można go już spotkać w jego naturalnym środowisku. Nasze zoo jest jednym z nielicznych miejsc, w których można zobaczyć przedstawicieli tego gatunku.

Serce wszystkich skradła także mała żyrafka, którą pokazywaliśmy na pocztówce w poprzednim numerze. Przyszła na świat 3

kwietnia, ma 183 cm wzrostu i na razie nie odstępuje mamy. Na wybiegu zobaczymy ją, gdy się ociepli.

Nowi mieszkańcy

Ale nie tylko nowo narodzone zwierzęta pojawiły się w naszym ogrodzie. Są też... nowo przybyłe. To na przykład panda ruda Lian, która przyjechała do nas z zoo w Niemczech. Na świat przyszła 24 czerwca 2018 roku. Wkrótce dojedzie do niej samiec z Irlandii. Lian dużo czasu spędza śpiąc zwinęta w kulkę w ulubionym miejscu, czyli na platformie w rogu wybiegu. Do samca ary szafirowej Walusia przybyła natomiast samiczka prosto z Francji! Papugi na początku nie zapalały do siebie miłością. Teraz Lusiu i Waluś mieszkają już w jednej wolierze w Ptaszarni i powoli się ze sobą oswiają. Ary szafirowe są krytycznie zagrożone wyginięciem, głównie z powodu kłusownictwa i nielegalnego handlu.

Lwy na swoim

Stali mieszkańcy ogrodu też nie mogą narzekać – wybiegi

Czerwonaki różowe

przygotowane są już na wiosnę, od 1.05 działa zmodernizowany Dzieciniec, a niektóre zwierzęta doczekają się całkiem nowych pawilonów. Mowa o Lwiarni, którą opisaliśmy już kilkakrotnie. To największa inwestycja w zoo rozpoczęta w ubiegłym roku. Nowy pawilon już stoi w miejscu obecnego wybiegu lwów (stara lwiarnia ze względu na wartość historyczną także została zachowana). Składa się z trzech okrągłych budynków ze

Lew południowoafrykański Togo

stożkowatymi dachami, nawiązujących architekturą i ornamentyką do afrykańskiej wioski. W budynkach pojawiły się niedawno olbrzymie gięte szyby wykonane na zamówienie. Ich parametry robią wrażenie – ta od strony zwiedzających ma grubość 1 cm, a ta od strony lwów – ponad 3 cm. Każda waży tonę! Transport i montaż tych kolosów był prawdziwym wyzwaniem. Gotowe są już także drewniane totemy, które ozdabiać będą nową Lwiarnię. Zakończenie prac budowlanych planowane jest w kwietniu. Odbiory inwestycji po-

trwa – ją do końca maja. Następnie pojawią się mieszkańcy. Dla zwiedzających Lwiarnia zostanie otwarta przed wakacjami. W nowym pawilonie zamieszka nowa ekipa – samiec z zoo w Danii oraz dwie samice z Francji. Nowi

lokatorzy to przedstawiciele lwa południowoafrykańskiego. Z uwagi na wiek nie przeprowadzi się tam wrocławski lwica Okavango. Zadmowała się koło tygrysów, gdzie ma spokój i czuje się wyśmienicie.

Pałac dla flamingów

Także flamingi wkrótce będą miały nowy dom z ogrodem, basenami i fontanną. Nowa inwestycja powstała w starej części ogrodu, w pobliżu Ptaszarni. Budynek jest już gotowy, ale wymaga jeszcze przystosowania na potrzeby zwiedzających. Pawilon ma panoramiczną szybę, przez którą będzie można oglądać flamingi przez cały rok. W środku budynku ptaki będą spędzały noce i chłodniejsze dni.

Mają tam słony brodzik i miejsce do osuszenia. Na zewnątrz jest ogród i zbiorniki z wodą słodką, które będą dzieliły z innymi ptakami, m.in. piżmówkami malajskimi i podgorzałkami zielonogłowymi.

Pojawiły się tu też plansze edukacyjne o różnych gatunkach flamingów. Dowiemy się, czym się od siebie różnią, jakiej są wielkości i... gdzie mają kolana. Bo niekoniecznie znajdują się w tym

miejsu, w którym nam się wydaje. We Wrocławiu mieszkają 52 czerwonaki różowe – największe i najładniejsze z flamingów, zamieszkujące Afrykę i Azję.

Co one jadają?

We wrocławskim zoo mieszka ponad 10 tys. zwierząt 1157 gatunków, a każdy z tych gatunków ma inne potrzeby i upodobania, jeśli chodzi o jedzenie. Ba! Inną dietę może mieć nawet każdy konkretny osobnik, bo co innego jada zwierzę w pełni sił i zdrowia, a co inne-

go senior. Opiekunowie biorą pod uwagę także indywidualne upodobania swoich podopiecznych.

– O skali przedsięwzięcia, jakim jest żywienie zwierząt w naszym zoo, wiele mówi kwota, którą wydajemy na jedzenie: w 2023 było to 4,6 mln zł – mówi Weronika Skupin, rzeczniczka prasowa zoo. – Kupujemy warzywa i owoce, mięso, ryby i owoce morza, żywe świerszcze i larwy, mrożone gryzonie, specjalne granulaty i karmy i różne inne smakołyki dla naszych zwierząt, np. orzechy laskowe.

Przykłady? Proszę bardzo. ZOO Wrocław zamawia rocznie m.in.:

- 20 ton marchwi
- prawie 123 kg rodzynek (głównie dla lemurów i niedźwiedzi)
- 16 ton jabłek
- 10,6 tony szprotek
- 1,6 tony chrupek kukurydzianych dla słońi
- 40 ton sałaty masłowej (z czego 38 ton dostają manaty)
- 28 tys. jaj

Panda mała Lian

Mrówki w proszku i guma dla małych

W zoo trudno o hurtową ilość mrówek, dlatego mrówniki i kolczatki karmi się specjalną odżywką w proszku, która zawiera m.in. chitynę, taką samą jak ta, z której są zbudowane pancerze owadów. Specjalistyczne jedzenie sprowadza się także dla innych zwierząt, np. żyrafy i okapi dostają granulaty z liści akacji, który sprowadza się aż z Republiki Południowej Afryki, małpy – gumę arabską w formie granulki, a ryby – plankton i kryl, które przywozi się do zoo w formie zamrożonych bloków lub w plastrach.

Jedenie służy także do przemycania leków. Niektóre zwierzęta dostają swoje lekarstwa w... majonezie, bo lepiej się wchłaniają w obecności tłuszczu, dużym kotom umieszcza się je w mięsie, a małpom w bananach. A z okazji urodzin, świąt i nie tylko zwierzęta w zoo dostają... torty. Oczywiście wyłącznie takie, które służą ich zdrowiu, np. dla fok pospolicitych i kotików afrykańskich z lodu, żelatyny, ryb, a czasem także z kalmarów.

Nowo narodzona żyrafa z mamą

Wygraj Mikrogranty dla swojego osiedla

Do 15.05 można zgłosić swój projekt na warsztaty, spacerzy i inne integrujące spotkania na wrocławskich osiedlach. Zdobądź wsparcie finansowe, logistyczne, promocyjne i... weź miasto w swoje ręce. Mikrogranty to ogólnomiejski program wsparcia oddolnych inicjatyw, do którego można kierować propozycje wydarzeń z zakresu animacji, rekreacji, aktywizacji społecznej, edukacji i różnych dziedzin sztuki. Maksymalne dofinansowanie jednego projektu: 5 tys. zł. Pytania: mikrogranty@instytutkultury.pl lub tel. 71 712 75 72. Wniosek: www.wroclaw.pl/rozmawia/mikrogranty.

Festyn rodzinny Bezpiecznik na Kozanowie 11.05

Jak udzielić pierwszej pomocy? Jak myć zęby, by nie mieć próchnicy? Jak pomóc osobie z niepełnosprawnością? Jak zostać dawcą szpiku? Jak obronić się przed napastnikiem? Wszystkiego o zdrowiu i bezpieczeństwie dowiecie się podczas festynu rodzinnego Bezpiecznik 11.05 na terenie Szkoły Podstawowej nr 33 przy ul. Kolistej 17 w godz. 11-14.

Drugie życie rzeczy na Ołbinie

Ulubione skarpetki dostały dziur, a sukienkę chciałyby skrócić osobiście? Weź domowe przybory krawieckie i przyjdź na godz. 18 w poniedziałek 20.05 do Ołbińskiego Centrum Aktywności Lokalnej, ul. Prusa 37/39 na spotkanie sąsiedzkiego kółka naprawczego Drugie Życie Rzeczy. Organizator: Stowarzyszenie Żółty Parasol i Partnerzy. Wstęp wolny.

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Podwórko Wszystkich Mieszkańców z... jeżem

Pomiędzy ulicami Komuny Paryskiej, Mierniczą, Łukasiewskiego i Prądyńskiego w maju ruszy I etap całkowitej rewitalizacji tego wnętrza.

Redakcja

Zarząd Zasobu Komunalnego podpisał umowę z wykonawcą, który do wiosny 2024 przebuduje i wyposaży północną część podwórka – pomiędzy ul. Mierniczą a garażami. Ta część będzie rekreacyjno-wypoczynkowa bez aut. Wyjątek to trzy miejsca postojowe dla niepełnosprawnych.

Remont zacznie się od prac ziemnych. Potem na 5000 mkw. podwórka będą pojawiać się kolejne nowości: na miękkiej, bezpiecznej nawierzchni plac zabaw dla najmłodszych i wielofunkcyjne boisko oraz siłownia zewnętrzna. Drewnianą trybunę do wspólnych sąsiedzkich spotkań wymarzyli sobie sami mieszkańcy. Wzdłuż kamienic przy Łukasiewskiego powstaną ogródki przygotowane

Nie zabraknie drzew, które dadzą cień, by posiedzieć pod nimi na ławce, a także trawnika do poleżenia

do dowolnego zagospodarowania, a pod oknami kamienicy przy Mierniczej – ogród różany.

Podwórkiem Wszystkich Mieszkańców nazwali ten teren sami mieszkańcy, których zintegrowały przed laty wspólne działania

społeczne i artystyczne: najpierw razem, międzypokoleniowo tworzyli wielkiego dmuchanego jeża, potem zgłosili do WBO projekt rewitalizacji podwórka. Po metamorfozie też go będzie można tu znaleźć. Jego nosem będzie klon czerwony (zapuści korzenie od

ul. Komuny Paryskiej), okrągła ławeczka stanie się jego okiem, a 7 jeżowych kolców – zobaczycie. Projektant terenu: Maciej Marzecki. Inicjatorka motywu jeża: artystka Iza Rutkowska. Koszt I etapu rewitalizacji: 3,6 mln zł, z czego ok. 750 tys. zł WBO.

BOREK

WROśnij w Park Uśmiechu na ekopikniku

Chcecie kwiaty za elektrograty? Macie ubrania do oddania? – Weźcie ze sobą koce, zdrowe przekąski w wielorazowych pojemnikach i piknikujcie z nami w sobotę 11.05 – zachęcają organizatorzy spotkania w Parku Uśmiechu przy ul. Wolbromskiej.

Spotkanie sąsiedzkie międzypokoleniowe w Parku Uśmiechu, 2022 r.

Anna Aleksandrowicz

Rada Osiedla Borek wylicza atrakcje: ■ **Posadź swoją rabatę** i stwórz piękny Park Uśmiechu – robota dla najmłodszych ■ **Wymień elektrograty na kwiaty** – daj drugie życie zużytemu sprzętom, zyskując kwiaty i nasiona łąki kwietnej. Przyjmowane będą zużyte duże i małe AGD, RTV, baterie. Samochód zbierający elektroodpady zostanie zaparkowany tuż za granicą parku, w ciągu garaży od ul. Wolbromskiej ■ **Masz ubrania do oddania?** Przyniesz je, a zyskają drugie życie. Zbierane będą wszystkie elementy garderoby, buty, dodatki, pościel ■ **Masz w domu za wiele zabawek**, z których dzieci już wyrosły? Przyniescie je na sąsiedzką wymianę.

Pieniądze uzyskane ze zbiórek elektrośmieci, ubrań i zabawek przyczynią się do odmalowania muralu „Dzieciom uśmiech – światu pokój” – muralu, który dał nazwę Parkowi Uśmiechu.

Dla najmłodszych Fundacja Ekopotencjał przeprowadzi ekowarsztaty z upcyclingu – ponownego wykorzystywania przedmiotów. – Lubimy, jak nas odwiedzać i chcemy uwiecznić to na zdjęciach. Zapewniamy sesję fotograficzną (do 5 zdjęć) dla wszystkich piknikujących w duchu „zero waste”. Przychodźcie! – zaprasza Karolina Gabryńczyk z RO Borek.

Ekopiknik już w sobotę 11.05 w godz. 11-14, kieszonkowy Park Uśmiechu, ul. Wolbromska.

YES!teśmy w Unii Europejskiej i dzięki niej mamy to

Jak wyglądały nasze miasta jeszcze 20 lat temu, zanim Polska weszła do Unii Europejskiej? Jak prezentowały się dworce, ulice, jakimi tramwajami jeździliśmy, jakie atrakcje proponowaliśmy dzieciom? To, jak się zmieniło nasze otoczenie, zawdzięczamy w dużej mierze funduszom europejskim.

Redakcja

Oto przykłady ciekawych projektów samorządowych z udziałem funduszy europejskich. Wszystkie znajdują się w raporcie „20 lat szans i rozwoju. Efekty przystąpienia do Unii Europejskiej dla największych polskich miast w latach 2024-23” Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich.

Białostocki Park Naukowo-Technologiczny to „przestrzeń otwarta nie tylko na przedsiębiorców, naukowców, pasjonatów nowych technologii i idei, ale także białostoczan i mieszkańców regionu w każdym wieku, przyczyniających się swoimi talentami i odkryciami do zwiększenia atrakcyjności miasta Białystok”. To również nowe miejsca pracy, wspieranie nowych pomysłów, pozyskiwanie inwestorów etc.

Wizytówką **Bydgoszczy** jest **Wyspa Młyńska** z Młynami Rothera, spichrzami, Przystanią Bydgoszcz i odnowioną bydgoską Wenecją. Odrodzenie XIX-wiecznego kompleksu przemysłowego zostało uznane za Modernizację Roku, Arcydzieło Sztuki Budowlanej i znalazło się w TOP 10 Inwestycji Komunalnych w Polsce. Młyny Rothera to zasługa ogromnego zastrzyku pieniędzy, które trafiły do Bydgoszczy z Brukseli.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć wspomaganych unijnymi środkami jest połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk – Trasa Słowackiego. To 10,41 km trasy, wiadukt, a także tunel o długości prawie 1,4 km pod Martwą Wisłą, który jest nie tylko pierwszym podwodnym tunelem w kraju, ale także najdłuższym takim obiektem w Polsce. W najniższym miejscu przebiega na głębokości prawie 35 m pod lustrem rzeki!

Siedziba **Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach** to 116 pomieszczeń, w tym duża sala koncertowa na 1800 miejsc, sala kameralna (300 miejsc), studio nagrań, sale prób, garderoby, restauracja, archiwum na nuty, nagrania i całe dziedzictwo NOSPR. Inwestycja obejmowała również zagospodarowanie terenu wokół budynku, w tym budowę letniego amfiteatru i zieleni.

Krakowska Ekospalarnia, czyli Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów to miejsce, dzięki

któremu można zagospodarować odpady komunalne (w ciągu doby spala się tu ok. 700 ton!), a jednocześnie odzyskiwać z nich energię, a więc prąd i ciepło. To – jak zapewnia zakład – najbardziej przyjazne środowisku i efektywne rozwiązanie problemu śmieci. Ekospalarnia jest wyposażona w nowoczesną instalację do wieloetapowego oczyszczania spalin.

Sztandarową inwestycją ostatnich lat dofinansowaną ze środków UE jest nowoczesny, ekologiczny i wielozadaniowy **Dworzec Lublin** – centrum komunikacyjne, które integruje komunikację miejską i pozamiejską: autobusową, busową i transport kolejowy. Trzy piętra, podziemny garaż typu Park&Ride, w pobliżu zadane perony dla autobusów, parking, inteligentne systemy informacji dla pasażerów, na dachu taras, gdzie można wypoczywać, a do tego zieleni, dużo zieleni.

EC-1 w Łodzi to zamknięta w 2000 roku elektrociepłownia, która przeobraziła się w wielofunkcyjne centrum rozrywki i edukacji. Jest tu m.in. Centrum Nauki i Techniki, a także Planetarium i Ulica Żywiołów – miejsca, które pokazują dzieciom, że nauka może być fascynująca. Swoją siedzibę mają tu także Narodowe Centrum Kultury Filmowej, Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej i Łódź Film Commission.

Park Rataje w Poznaniu to największy w Polsce (ponad 14 ha powierzchni) park, który powstał po 1989 roku. Zieleni, która już tam była, została uporządkowana, posadzono mnóstwo nowej, powstały różne strefy tematyczne, fontanna, ścieżki do spacerowania i jazdy na rowerze, ciche zakątki, w których można zaszyć się z książką. Jest tu także skansen kolejowy, plac zabaw i mnóstwo innych atrakcji.

Rzeszowskie Piwnice to nowoczesna, interaktywna instytucja kultury, mieszcząca się pod płytą rzeszowskiego Rynku. Podziemny szlak skrywa legendy i historię związaną z miastem oraz regionem, które zwiedzający odkrywają za pomocą ponad 150 multisensorycznych systemów ekspozycyjnych. Odbywają się tu także koncerty, wystawy, warsztaty, spotkania, prelekcje i działania interdyscyplinarne.

Odważna, lekka, nowoczesna, a przy tym dobrze wkomponowana w otoczenie – właśnie taka jest nowa, wielokrotnie nagradzana

siedziba **Filharmonii Szczecińskiej**. Warto dodać, że jej fasada nie zawsze jest biała: może rozświetlić kolorowymi światłami. Wewnątrz, poza reprezentacyjnym holem o wysokości trzech kondygnacji, jest m.in. sala symfoniczna, która może pomieścić blisko tysiąc gości, kameralna dla niemal 200, obie o wspaniałej akustyce, umożliwiającej organizowanie koncertów na światowym poziomie.

Dzięki dotacji z UE ponad 70-hektarowy teren **Pola Mokotowskiego w Warszawie** przeszedł metamorfozę i stał się jeszcze bardziej zielony. Najważniejszym zadaniem było rozbetonowanie i zazielenienie stawów oraz zmiana układu wodnego, który jest teraz pełen roślinności i dzikiej przyrody. Są tu miejsca, w których można odpoczywać, uprawiać sport, bawić się, obserwować przyrodę, spacerować z psem, spotykać z przyjaciółmi – każdy znajdzie tu coś dla siebie. Przybyło tu mnóstwo drzew, krzewów, kwiatów, pnączy, pojawiły się łąki kwiatowe i ogrody: deszczowy, biocenotyczny i sensoryczny.

Jedną z największych inwestycji, jakie udało się przeprowadzić we Wrocławiu dzięki wsparciu środków z UE, jest budowa wydzielonej Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór, po której poruszają się tramwaje i autobusy. Efekt? Możliwość omięcia korków i szybszy dojazd z Nowego Dworu do centrum miasta i odwrotnie. Łączna długość trasy to 7 km.

Osiedle w skrócie

Legnicka 65. To ważny adres nie tylko dla mieszkańców osiedla. Działa tu Wrocławskie Centrum Wspierania Organizacji Sektor 3 www.FB.com/CentrumSektor3, prowadzone przez fundację Umbrella, a wraz z nim organizacje, które wspiera. Jest tu także Pracownia Projektów Międzykulturowych Zajezdnia oraz Młodzieżowe Centrum Inicjatyw Prospołecznych Moje Miejsce, prowadzone przez Stowarzyszenie Tratwa.

Tramwaj Maximum. W zajezdni przy ul. Popowickiej „mieszka” orestaurowany (również dzięki środkom Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego) tramwaj Maximum, który został w ubiegłym roku nagrodzony Dolnośląskim Laurem Konserwatorskim. Wyróżnienie odebrał Klub Sympatyków Transportu Miejskiego. Pojazd powstał w 1901 roku, a ocalał tylko cudem – przez blisko pół wieku był... altanką w ogródku działkowym w Smolcu. Remont trwał wiele lat i był wieloetapowy, ale tramwaj już jeździ. Niektórzy szczęśliwcy mieli już okazję nim jechać, np. szlakiem filmów realizowanych we Wrocławiu.

Zniżki w programie Nasz Wrocław. Na osiedlu można liczyć na zniżki w ramach programu Nasz Wrocław w wielu miejscach. Są to: Creator, Pływalnia Orbita, Wrocławski Klub Anima, WKS Śląsk Wrocław (bilety Nasz Wrocław tylko w kasie przy ul. Oporowskiej), Muzeum Śląska Wrocław i Lodowisko Tarczyński Arena.

Żłobek i tramwaj, teraz Wesoła Górka

Tramwaj przez Popowice, przebudowa żłobka przy Dokerskiej i skatepark – to tylko niektóre przykłady tego, co zmieniło się ostatnio na osiedlu. Przeczytajcie o najważniejszych.

Redakcja

Na powierzchni 853 ha mieszka tu ponad 31 tys. osób. Od 2019 roku Urząd Miejski Wrocławia zrealizował (lub jest w trakcie realizacji) 116 projektów.

Tramwaj przez Popowice

Jedną z największych inwestycji tramwajowych nie tylko w historii osiedla, ale i Wrocławia jest, wybudowana dzięki wsparciu Unii Europejskiej, 4-kilometrowa trasa tramwajowa, którą w maju ubiegłego roku pojechały tramwaje nowych linii: 18 i 19, którymi można dotrzeć z Kozanowa na Gaj i do zoo. Żeby to było możliwe, nie wystarczyło ułożenie torów. Trzeba było dostosować istniejące drogi, przebudować wiadukt kolejowy nad ul. Długą, wzmocnić most Dmowskiego, zbudować stację zasilającą, przebudować uzbrojenie itd. Powstały także zupełnie nowe przystanki, ścieżki rowerowe i chodniki.

Przebudowa żłobka przy Dokerskiej

W 2023 roku zakończyła się przebudowa żłobka przy ul. Dokerskiej. Zmienił się układ pomieszczeń, wymieniono wszystkie instalacje, ocieplono budynek, przebudowano taras i wejście główne, słowem cały obiekt zmienił się nie do poznania. Żłobek został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a w salach dla dzieci, kuchni i jadalni zamontowano klimatyzację. Zastosowano też wiele ekologicznych i energooszczędnych rozwiązań (panele fotowoltaiczne). Przy żłobku są teraz trzy place zabaw i ogród deszczowy, przybyło także zieleni.

Muzeum Śląska Wrocław

We wrześniu ubiegłego roku na stadionie Tarczyński Arena otwarto nowoczesne, multimedialne Muzeum Śląska Wrocław.

To prawdziwa gratka dla fanów piłki nożnej: historia klubu od 1946 roku, wywiady z piłkarzami i trenerami, trofea, nagrania z meczów, które można oglądać na ekranach dotykowych.

Skatepark na Pilczycach

Dzięki Wrocławskiemu Budżetowi Obywatelskiemu bezużyteczny nieczynny zbiornik przeciwpożarowy między ul. Rękodzielną, Tkacką i Górnica zmienił się w oświetlony skatepark, z którego można korzystać od ubiegłego roku. Są tu profesjonalne przeszkody typu greenbox i quarter pipe.

Już niedługo będzie też można korzystać z pobliskiej Wesołej Górki. To kolejny projekt realizowany w ramach WBO, zmieniający istniejącą górkę w miejsce zabaw ze zjeżdżalnią skarpową, ścianką wspinaczkową, dwoma placami zabaw z bezpieczną

Tak wygląda w środku przebudowany Żłobek nr 5 przy ul. Dokerskiej

Tramwaj linii 18 w pobliżu nowego przystanku Port Popowice

nawierzchnią oraz urządzeniami do balansowania.

Plac zabaw dla wózkersów

To oczywiście nie wszystko, bo np. w 2021 w ramach WBO powstał integracyjny plac zabaw z huśtawkami i karuzelą dla dzieci na wózkach przy Zespole Szkół nr 121 przy ul. Ignuta, w 2022 roku zakończył się remont basenu w SP nr 3 przy ul. Bobrzej, a w 2023 na najwyższej kondygnacji parkingu przy Tarczyński Arenie powstała największa we Wrocławiu farma fotowoltaiczna, która w letnie dni może pokryć nawet 100 proc. zapotrzebowania

stadionu na energię elektryczną niezbędną do codziennej, biurowej pracy.

KOMUNIKACJA MIEJSKA

TRAMWAJE

3, 10, 12, 18, 19, 20, 21, 22

AUTOBUSY

101, 102, 103, 104, 119, 122, 123, 126, 127, 128, 129, 136, 143, 243, 245, 246, 253

Bezpiecznik i inne imprezy

Na osiedlu sporo się dzieje. Np. 11.05 przy SP 33 przy ul. Kolistej 17 zaplanowano piknik Bezpiecznik z tematem przewodnim: zdrowie i bezpieczeństwo. Z kolei 25.05 w ZSP 21 przy ul. Ignuta odbędzie się Dzień Dziecka bez Barier. Najróżniejsze przedsięwzięcia organizuje Rada Osiedla Kozanów i Centrum Aktywności Lokalnej Kozanów.

Rada osiedla

**Konrad Po-
s t a w a**,
przewod-
niczący
Zarządu
Osiedla
Pilczyce-

-Kozanów-Popowice Płn. zaprasza mieszkańców na dyżury radnych w każdy wtorek miesiąca w godz. 17-19 w siedzibie RO przy ul. Rękodzielnicy 1 (wejście od ul. Murarskiej).

Strażnik osiedlowy

Strażnikiem osiedlowym osiedla Pilczyce-Kozanów-Popowice Płn. jest **Krzysztof Szumski**, tel. **600 908 532**. Może zainterweniować np. w sprawie źle zaparkowanego pojazdu albo gdy potrzebna jest pomoc osobie w kryzysie bezdomności. W sprawach wymagających pilnej interwencji można zadzwonić do dyżurnego Straży Miejskiej pod czynny całą dobę nr **986**.

5 dzielnicowych

Osiedle Pilczyce-Kozanów-Popowice Płn. to rejon komisariatu Wrocław-Fabryczna.

Dzielnicowy tego osiedla to:
 ■ post. **Nastazja Mądrańska**, tel. **601 702 682**, e-mail: dzielnicowy.fabryczna1@wroclaw.wr.policja.gov.pl,
 ■ mł. asp. **Joanna Smug-Iwanowska**, tel. **601 703 211**, e-mail: dzielnicowy.fabryczna2@wroclaw.wr.policja.gov.pl,
 ■ sierż. szt. **Michał Sługocki**, tel. **602 611 134**, e-mail: dzielnicowy.fabryczna5@wroclaw.wr.policja.gov.pl,
 ■ mł. asp. **Marcin Sempczyśzyn**, tel. **601 817 287**, e-mail: dzielnicowy.fabryczna8@wroclaw.wr.policja.gov.pl,
 ■ asp. **Michał Dybowski**, tel. **601 703 427**, e-mail: dzielnicowy.fabryczna9@wroclaw.wr.policja.gov.pl

Osiedle w liczbach

EDUKACJA

5130

dzieci uczęszcza do żłobków, przedszkoli i szkół, a w tym

800

uczniów do Szkoły Podstawowej nr 3 im. Zaruskiego przy ul. Bobrzej

ZIELEŃ

1,12 mln zł

program „Złap deszcz” rewitalizacja terenów zielonych, w tym:

345 tys. zł

budowa parku kieszonkowego przy ulicy Kolistej

INFRASTRUKTURA

38 mln zł

przebudowy i remonty placówek oświatowych, dróg, chodników, w tym:

6,7 mln zł

przebudowa i remont budynku nr 1 w Neuromedzie przy Białowieskiej

Wszystkie inwestycje tego osiedla: www.wroclaw.pl/inwestycje-wroclaw

Animada mocno animuje CAL Kozanów

Klub malucha, koło teatralne, rozgrywki planszówkowe, brydż i szachy. Ale też zajęcia z samoobrony, języki obce i tematyka inna niż w szkole.

Od stycznia 2024 przy ul. Dokerskiej 7D (wejście od tarasu) działa Centrum Aktywności Lokalnej Kozanów prowadzone przez Fundację Animada. – Zapraszamy osoby w każdym wieku – mówi Anna Jantas, prezeska Animady. – Zdecydowana większość tych propozycji to inicjatywa mieszkańców, a jesteśmy otwarci na kolejne propozycje. Aktualny harmonogram wydarzeń można znaleźć na profilu CAL-a Kozanów na Facebooku lub pod nr. tel. **579 077 363**.

FOT. CAL KOZANÓW

W kolejnym odc. osiedle Ołtaszyn

Szklanka do połowy pełna i 10 pompek dziennie

Franciszek Stapiński w tym roku skończył 100 lat! Od ponad 70 mieszka we Wrocławiu, jako pedagog uczestniczył w rozwoju miasta tuż po II wojnie światowej. Jaka jest jego recepta na długowieczność? – 10 pompek zrobię dziennie – śmieje się. – Niezle się kryje, bo jeszcze nikt go nie widział – odpowiada jego żona Danuta.

I Paulina Czarnota

Ta anegdota jest dobrze znana rodzinie i przyjaciołom pana Franciszka. Humor mu zawsze dopisywał.

– Tata jest wdzięcznym słuchaczem, ma życzliwe usposobienie, a dzięki temu dużo przyjaciół. Zawsze widzi szklankę do połowy pełną. Ten sposób myślenia rekomenduję, myślę, że to może być przepis na długie życie w zdrowiu – mówi syn pana Franciszka Dariusz Stapiński.

Choć niejedno nasz stulatek widział i przeżył...

Spod Lwowa do Wrocławia

Franciszek Stapiński urodził się we wsi Bałuczyn, obecnie województwo lwowskie 16 lutego 1924 roku. Podczas II wojny światowej został wywieziony na roboty do Niemiec, gdzie żył do 1947 r. Opieką otoczyła go tam niemiecka rodzina, z którą do dziś utrzymuje kontakty i miło wspomina.

Jego bliscy ze Lwowa wyjechali na zachód, ale nie wiedział dokładnie, gdzie mieszkają. Szczęśliwie odnaleźli go dzięki Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi i wrócił do Polski. Zamieszkał we wsi Grabin koło Niemodlina (województwo opolskie). Po ukończeniu średniej szkoły handlowej wyjechał na studia do Wrocławia, gdzie mieszka już ponad 70 lat.

Z wykształcenia jest prawnikiem, ale z zawodu nauczycielem. Ukończył Instytut Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Pracował w Technikum Żeglugi Śródlądowej i do dziś ma swoich wiernych wychowanków. Utrzymują kontakt, a nawet zawitali do niego na imprezę urodzinową. Ba, w końcu skończył 100 lat!

Uczył wychowania fizycznego w szkole specjalnej przy ul. Świę-

tego Mikołaja (już nieistniejąca). Pracował również w specjalnym ośrodku dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim, który mieścił się przy ul. Parkowej (wówczas ul. Rosenbergów). A najdłużej był nauczycielem w szkole specjalnej przy ul. Kamiennej. Prowadził zajęcia plastyczno-techniczne, uczył też historii.

rowych wagonach, jak w filmie „Sami swoi”. Miałam wtedy 5 lat – opowiada pani Danuta.

We Wrocławiu mieszka od 1957 roku. Była nauczycielką języka polskiego. Jej brat dostał się do Technikum Żeglugi Śródlądowej, gdzie jego wychowawcą w internacie był pan Franciszek. Wraz z mamą przyjechały do szkoły na przysięgę brata.

61 lat małżeństwa

W ubiegłym roku minęło 60 lat odkąd są małżeństwem.

Mają dwóch synów, dwóch wnuków i dwie wnuczki. Przez pół wieku mieszkali w kamienicy przy ul. Malarskiej, pół roku temu przeprowadzili się do mieszkania na wrocławskim Jagodnie. Na ścianach w ich nowym mieszkaniu widzimy mnóstwo rodzinnych zdjęć. Synowie Dariusz i Piotr kontynuują misję rodziców, również są nauczycielami i wykładowcami.

– Rodzina ze strony taty jest długowieczna. Jego siostra dożyła 86 lat, brat 92, a kuzyn cieszy się jeszcze zdrowiem

mając już ponad 90 lat. Tato jest jednak rekordzistą – cieszy się pan Dariusz.

Na zdjęciu od lewej: Dariusz Stapiński, syn 100-letniego Franciszka (w środku), a po prawej żona Danuta

Przyjdź na Festiwal Poezji Silesius 2024

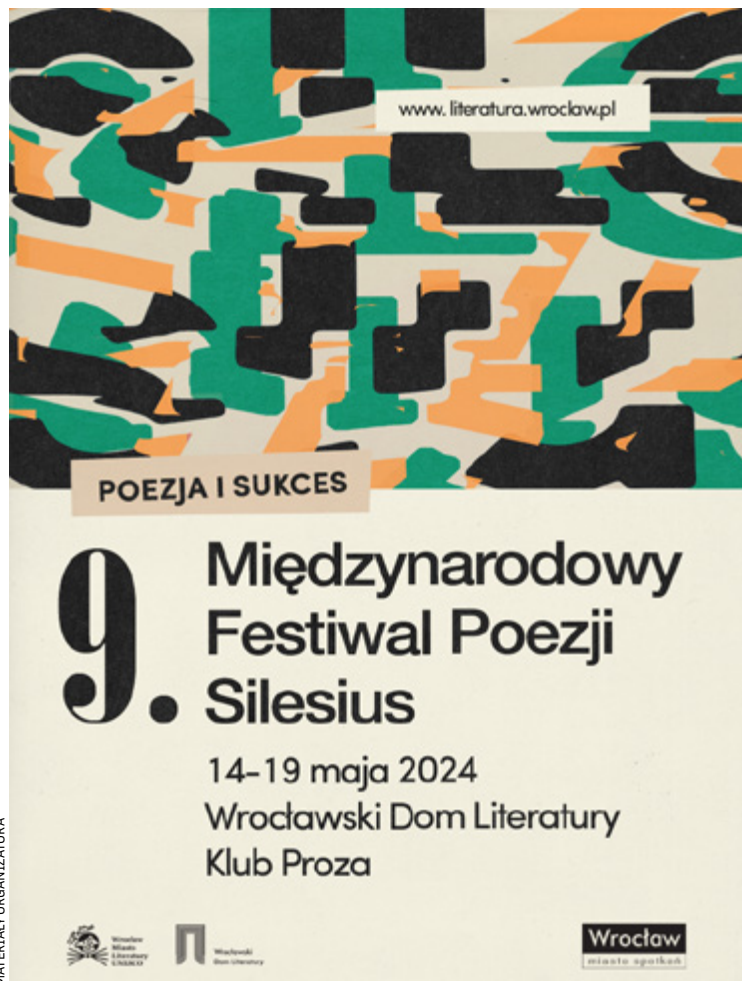
Od 14 do 19 maja potrwa Międzynarodowy Festiwal Poetycki Silesius. To okazja do spotkania polskich i zagranicznych poetów, zaprezentowania się przed publicznością w Turnieju Jednego Wiersza i skorzystania z koncertów. Wstęp jest wolny.

Magdalena Talik

Kilka dni przed festiwalem, 11 maja, poznamy też **nominowanych do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius 2024 i laureata za całokształt twórczości**. Dyskusję o laureacie Silesiusa 2024 zaplanowano na inaugurację festiwalu 14 maja o godz. 17.

Tematem przewodnim Międzynarodowego Festiwalu Poezji Silesius 2024 jest **hasło „Sukces”**. Czy można w ogóle mówić o sukcesie w poezji? Co jest jego wyznacznikiem w Polsce? Na ten temat czeka nas kilka spotkań w Klubie Proza (Przejście Garncarskie 2):

- 14 maja, godz. 20 – „Sukces według Czesława Miłosa” z udziałem Stanisława Beresia i Joanny Zach, prowadzenie: Piotr Śliwiński
- 15 maja, godz. 20 – „Sukces a wydawanie poezji” z udziałem Anny Matysiak (Wydawnictwo Convivo), Konrada Góry (Wydawnictwo papierwdole), Mariusza Grzebalskiego (Wydawnic-

MATERIAŁY ORGANIZATORA

two WPiCAK) i Irka Grina (Wydawnictwo Warstwy)

- 16 maja, godz. 20.30 – „Sukces w poezji nie istnieje?” z udziałem: Małgorzaty Lebdy, Zuzanny Sali i Jakuba Skurtysa, prowadzenie: Waldek Mazur.

Ponieważ 2024 jest **Rokiem Czesława Miłosa** pojawi się też panel „Sukces według Czesława Miłosa” (Klub Proza, 14

maja, godz. 20). Można wybrać się również na dyskusję wokół tomu korespondencji Czesława Miłosa z Tymoteuszem Karpowiczem, a hitem będzie plenerowe czytanie wierszy Miłosa (18 maja, godz. 17, Przejście Garncarskie). Swoje ulubione wiersze noblisty przeczytają Darek Foks, Konrad Góra, Urszula Honek, Jakub Kornhauser, Justyna Kulikowska, Małgorzata

Lebda, Marta Podgórnica, Joanna Roszak. Poetom będzie towarzyszył zespół Zdrój wykonujący na żywo muzykę.

Festiwal to także okazja, aby poznać poezję katalońskiej artystki Mirei Calafell (Klub Proza, 17 maja o 16.30). Drugim z zagranicznych gości jest Jazep Januszkiewicz – białoruski poeta, historyk literatury i tłumacz (Klub Proza, 16 maja, godz. 19.15).

Zupełna nowość i fantastyczny pomysł to **dyżur poetycki**. Największe gwiazdy polskiej poezji (od Darka Foksa, przez Małgorzatę Lebde, Joannę Roszak czy Jakuba Kornhausera) będą doradzać młodym poetom w piątek 17 maja i w niedzielę 19 maja w godz. 14–15 w Tajnych Kompletach.

Jedno z najpopularniejszych wydarzeń Festiwalu Silesius to **Turniej jednego wiersza im. Rafała Wojaczka**, czyli konkurs, w którym zainteresowani zaprezentowaniem swojej twórczości odczytują jeden wiersz o objętości nieprzekraczającej 1800 znaków ze spacjami. Zmagania w Turnieju rozpoczną się 17 maja o godz. 21.40. Prezentowane wiersze oceniać będą Małgorzata Lebda, Gabriel Leonard Kamiński, Marcin Mokry, Joanna Roszak. Pula nagród to 1500 zł.

➤ **Cały program festiwalu na silesius.wroclaw.pl**

Japońscy mistrzowie w Kinie NH

Od wybitnej klasyki po legendarne anime i współczesne reżyserskie głosy – Kino Nowe Horyzonty zaprasza od 13 do 19 maja na drugi przegląd Mistrzowie Kina Japońskiego, który w tym roku przywołuje na ekran epicki samurajski dramat („Siedmiu samurajów”), kultowego gada Godzillę i waleczną „Księżniczkę Mononoke”. Przegląd jest częścią III edycji Festiwalu Sakura. Wrocławskie dni japońskich inspiracji w Instytucie im. Jerzego Gro-towskiego. **Program i bilety na www.kinonh.pl**.

Sacrum codzienności Aśki Borof

W Muzeum Etnograficznym do 18 sierpnia 2024 możemy oglądać niezwykle prace Aśki Borof. Artystka w sposób zupełnie niezwykły opowiada o ważnych sprawach – życiu kobiet, życiu z kobietami i życiu na wsi. Jej miniatury są poświęcone religijności, duchowości, przesądom, obyczajom, myśleniu magicznemu. I uświadamiają nam, że wieś jest wciąż niewyczerpanym źródłem inspiracji. Zobaczcie koniecznie wystawę „Aśka Borof. Powszednie misterium”. **Więcej na mnwr.pl**.

Zabierz pociechy na przegląd teatrów

Na przeglądzie na widowni spotkamy i maluchy, i nastolatków

Wrocławski Teatr Lalek już po raz 7. zaprasza na Przegląd Nowego Teatru dla Dzieci. W tym roku potrwa od 6 do 12 czerwca. Bilety już w sprzedaży!

Agata Zięba

W ramach przeglądu zobaczymy spektakle polskie i zagraniczne (m.in. z Niemiec, Słowacji i Norwegii). Na przedstawienia można zabrać dzieci w każdym wieku – od maluchów do młodzieży. A po występach koniecznie trzeba wybrać się do Ogrodu Sztuk na spotkania z twórcami i warsztaty.

Hasło przewodnie tegorocznej edycji to WY-GRA-MY W TEATRZE! Organizatorzy chcą w ten sposób zwrócić uwagę na kojącą i wzmac-

nającą siłę teatru, jako remedium na problemy poruszane w wielu prezentowanych w tej edycji spektaklach: pandemię, wojnę, choroby.

7. Przegląd Nowego Teatru dla Dzieci 6–12.06.2024 to:

- 25 spektakli
- 33 bezpłatne warsztaty
- spotkania z twórcami
- wydarzenia dostępne

➤ **Program i bilety na przegląd. teatrlalek.wroclaw.pl**

Gitarowy rekord nie został pobity

W tym roku nie pobiliśmy Gitarowego Rekordu Świata (musiałoby zagrać 7 967 gitarzystów), a 1 maja 2024 r. legendarny przebój „Hey Joe” Jimiego Hendrixa na wrocławskim Rynku zagrało razem 7531 gitarzystek i gitarzystów. Leszek Cichoński dziękował ze sceny wszystkim sześciostunowcom. W skład Największej Gitarowej Orkiestry Świata pod wodzą Leszka Cichońskiego weszli w tym roku m.in.: Chris Jagger, Phil Bates, Jan Borysewicz, Dariusz Koza-kiewicz, Wojciech Waglewski i Zbigniew Hołdys, Małgorzata Ostrowska, Shata QS i Neil Zaza.

Partynice: dzień otwarty rekreacji jeździeckiej 11.05

Zawody jeździeckie i pokazy konne (w tym wołyżerki i końskich sztuczek) – to dla wszystkich. A specjalne atrakcje dla dzieci to: przejażdżki na kucykach, zwiedzanie stajni z przewodnikiem, pamiątkowe zdjęcia z końmi, otwarty tor przeszkód Hobby Horse, zajęcia kreatywne i loterie.

Wydarzenie na Partynicach w sobotę 11.05 w godz. 10–18 to nie tylko gratka dla miłośników jeździectwa i ludzi, których łączy wspólna pasja do zwierząt, ale również osób chcących poznać i zobaczyć kwintesencję rekreacji jeździeckiej.

Wydarzenie złożone jest z części pokazowo-warsztatowej i zawodów jeździeckich. Nie zabraknie również wystawców na terenie padoku zielonego.

Miejsce: Wyższa Szkoła Jazdy Wrocław Partynice, ul. Zwycięska 2. Wstęp wolny.

Korty przy Spiskiej dostaną halę łukową

Wrocławskie Centrum Treningowe Spartan, operator 18 miejskich kortów o nawierzchni ceglastej, szykuje place gry do sezonu. Latem rozpocznie budowę kolejnej hali łukowej, która przykryje cztery korty przy ul. Spiskiej.

Redakcja

Korty przy ul. Spiskiej to centrum tenisowe położone w środku parku Andersa. Obok znajduje się bezpłatny parking na 30 samochodów. Latem udostępnionych jest 8 kortów o nawierzchni naturalnej, w tym cztery oświetlone. Mączka ceglana na kortach pod względem jakości jest jedną z najlepszych w Europie.

Nowe zadanie

Do tej pory od października do końca kwietnia cztery korty przykrywane były halą pneumatyczną. Jeszcze w tym roku powstanie jednak dla nich nowe zadanie – lekka hala łukowa podobna do konstrukcji przy ul. Pułtuskiej. Prowadzone są już prace projektowe, a latem rozpocznie się stawianie nowego obiektu, który będzie służył tenisistom przez cały rok. – Do tej pory, gdy latem padało, nie można było z kortów korzystać. Teraz staną się całoroczne. Hala

Wrocławskie korty gotowe – młodzi tenisści mogą już rozpocząć przygotowania do konkursu Hubi Cup

będzie miała rozsuwane boczne ściany, a nawierzchnia zostanie miękka, co jest ważne dla osób szanujących stawy. Jest szansa, że jeszcze w tym roku obiekt zostanie oddany do użytku – zapowiada Maciej Moczko, rzecznik prasowy Spartana.

Przy Spiskiej znajduje się też domek kortowy, a w nim recepcja, szatnie wraz z sanitariatami, sklepik tenisowy i bar. Na miejscu klienci mają możliwość naciągnięcia rakiet.

Przygotowania do sezonu

W trzech centrach tenisowych przy ul. Spiskiej (8 kortów), Pułtuskiej (7) i Lubińskiej (trzy) zaczyna się okres szykowania placów gry do sezonu. Każdy kort to blisko 600 mkw., co daje łącznie ponad hektar powierzchni.

– Po zimie korty ziemne wymagają generalnej renowacji. Prace te polegają na wyczyszczeniu kortów z liści, igliwia, mchu, odświeżeniu wierzchniej warstwy,

wyrównaniu i utwardzeniu. Na koniec pozostaje ogólna kosmetyka kortów, poprawienie linii plastikowych wyznaczających strefę grania i montaż osprzętu – wylicza Dariusz Kowalczyk, prezes WCT Spartan.

Prace renowacyjne na wszystkich kortach zostały już zakończone. – Zapraszamy do gry – dodaje Maciej Moczko.

➤ **Godziny otwarcia kortów:** spartan.wroc.pl/tenis

Zapisz się na Wieczorny Bieg Rodzinny z dziećmi

Aby tradycji stało się zadość, główną imprezą towarzyszącą przed 10. PKO Nocnym Wrocław Półmaratonem będzie PKO Wieczorny Bieg Rodzinny im. Jerzego Witkowskiego. Są jeszcze miejsca!

Redakcja

Nie czujecie się na siłach, by przebiec prawie 22 km? Nic nie szkodzi. Liczy się chęć poruszania się i zakosztowania sportowej adrenaliny.

Organizatorzy 10. PKO Nocnego Półmaratonu Wrocław pomyśleli też o młodszych i mniej doświadczonych biegaczach. Oni również mogą poczuć atmosferę wieczornego wrocławskiego biegania.

W sobotę 15 czerwca równo o godz. 17 – kilka godzin przed

startem nocnego półmaratonu – rozpocznie się PKO Wieczorny Bieg Rodzinny im. Jerzego Witkowskiego. Zawodnicy zmierzają się z dystansem około 1100 metrów i pobiegną wokół Stadionu Olimpijskiego.

Świetna zabawa dla całej rodziny

Uczestnicy na pokonanie trasy dostaną aż 30 minut. To wystarczająco długo, by każdy – bez względu na swój wiek i spor-

Oto jedna strona medalu rodzinnego

tową formę – mógł wziąć udział w wydarzeniu. Podczas biegu nie będzie dokonywany pomiar czasu. Zawodnicy nie będą również klasyfikowani, choć każdy z nich otrzyma pamiątkowy medal.

Jak się zapisać i ile to kosztuje?

Rejestracji na PKO Wieczorny Bieg Rodzinny im. Jerzego Witkowskiego będzie można dokonać 10 czerwca (lub do wyczerpania

limitu miejsc). Opłata za pakiet startowy dla jednego uczestnika wynosi 25 zł. W tym roku, na starcie będzie mogło stanąć 550 zawodników. Regulamin, szczegółowe informacje i formularz zgłoszeniowy znajduje się: mcs.wroc.pl/polmaraton

Zostań wolontariuszem

Pomoc przy starcie, na trasie oraz na mecie biegu, rozdawanie medali, wsparcie w punktach z wodą/wyżywieniem na trasie i mecie, pomoc w biurze zawodów i depozycie, praca przy biegu rodzinnym – takie zadania czekają na wolontariuszy, którzy będą pomagali przy biegu rodzinnym i półmaratonie. Zgłoszenia na wolontariat@mcs.wroc.pl lub tel. 571 351 002.

Pod koniec maja rakiety pójną w ruch!

Prawdziwa śmietanka utalentowanych tenisistów już 25 maja na kortach Spartana rozpocznie zmagania w HUBI CUP 2024. To zawody pod patronatem wrocławianina i czołowego zawodnika świata – Huberta Hurkacza. Nagrodą główną jest ufundowany przez Hubiego wyjazd na turniej w Halle.

Michał Sałkowski

Hubi Cup to jeden z turniejów tak zwanej Super Serii, czyli najwyższej punktowanego turnieju w kategorii wiekowej do lat 12, czyli Skrzatów. – Spodziewamy się absolutnej krajowej czołówki. Polski top U-12 odwołał swój udział na turnieju w Czechach, by zjawić się na Hubi Cup – mówi Marcin Iwanejko, trener, sędzia i dyrektor turnieju Hubi Cup.

Jak się zapisać?

Zapisy do czterodniowego turnieju trwają do 18.05 na stronie portal.pzt.pl. Rywalizacja toczy się będzie w singlu oraz deblu chłopców i dziewczynek. Zgłosić mogą się zarówno zawodnicy zrzeszeni w klubach, jak i ci

Zwycięzcy Hubi Cup w nagrodę (tak jak w ubiegłym roku) pojedą do Halle w Niemczech na turniej ATP

niezrzeszeni. Puchar wystartuje 25.05 na kortach WCT Spartan przy ul. Pułtuskiej. Wstęp na trybuny dla kibiców jest wolny.

Tenisowy TOP na żywo

Nagrodą główną dla zwycięzców Hubi Cup jest wyjazd na tenisowy turniej ATP na kortach trawiastych w Halle (17-23.06). Funduje ją, tak jak w ubiegłorocznej, premierowej edycji Hubert Hurkacz, który dwa lata temu sam

wygrał zawody w Niemczech w finale pokonując Danię Miedwiediewa. W przeszłości turniej w Halle wygrywał aż dziesięciokrotnie Roger Federer.

Z kolei dla zwycięzców Hubi Cup sportowa wyprawa na turniej takiej rangi jak w Halle to wielkie, życiowe wydarzenie. – Są tam traktowani wyjątkowo. Mają wejścia VIP, możliwość spotkania się z Hubertem, ale i innymi zawodnikami z czołówki. Warto

więc trenować, starać się i podjąć wyzwanie na Hubi Cup, by móc to przeżyć – zachęca Iwanejko.

W poprzednim roku kibice, zawodnicy i rodzice mogli skorzystać z porad trenerskich u specjalistów, choćby Przemysława Piotrowicza, specja od przygotowania fizycznego Huberta Hurkacza. Był też rodzinny piknik. W tym roku też mają pojawić się trenerscy goście. Kto? Dowiemy się bliżej startu imprezy.

Mają złoto, chcą zawojować Polskę

Koszykarska drużyna do lat 13 ze Szkoły Podstawowej nr 95 przy ul. Starogajowej we Wrocławiu zdobyła złoty medal finałów wojewódzkich. W półfinale wygrała z Jelenią Górą, w finale rozprawiła się z Wałbrzychem. W czerwcu powalczą o medal w skali kraju.

Michał Sałkowski

Dolnośląskie finały rozegrano w Jeleniej Górze, na terenie jednego z faworytów, ubiegłorocznych wicemistrzów Polski, SP 11. W najlepszej czwórce w regionie prócz gospodarzy znalazła się także SP 95 z Wrocławia, SSP 15 z Wałbrzycha oraz SP 14 z Lubina, mistrzowie strefy legnickiej.

Wrocławski zespół już w półfinale zmierzył się z Goliatem, czyli ekipą z Jeleniej Góry. Faworyci mieli mocny początek, prowadzili nawet 18:8. Ale pościg wrocławian był udany. Na przerwę schodzili z punktową przewagą. A cały mecz dzięki dobrej grze na desce wygrali 44:37 i znaleźli się w finale. Tam czekała na nich ekipa z Wałbrzycha. Mecz był zacięty, ostatecznie większym opanowaniem wykaza-

ła się wrocławska SP 95. Wygrała 38:33. I otworzyła sobie drogę do zmagania na krajowym podwórku. Radości z wyniku i rozwoju swoich podopiecznych nie krył ich trener.

– Ta drużyna przeszła długą drogę. Trzy lata temu rekrutowałem tych chłopców do klasy sportowej. Wówczas nikt z nich nie grał koszykówkę i się nią zbyt nie interesował – opowiada Łukasz Nowak, trener złotej drużyny z SP 95. – Nauczyłem ich podstaw, zarazem pasją do tego sportu i pod koniec kl. IV zachęciłem kilku z nich do dodatkowych treningów w WKK Wrocław. Dzisiaj, w 12-osobowym składzie mam 10 zawodników, którzy po szkolnych zajęciach trenują w WKK oraz w Orłach Wrocław i są tam wyróżniającymi się graczami – cieszy się trener.

Tydzień w skrócie

Betard Sparta przegrała pierwszy mecz w żużlowej PGE Ekstralidze. Wrocławianie ulegli 38:52 w Toruniu KS Apatorowi. Najwięcej oczek dla Sparty wykręcił Artiom Łaguta 13, a dla Apatora Robert Lambert – 12.

W pierwszym meczu ćwierćfinału **Orlen Basket Ligi** koszykarze Śląska Wrocław pokonali 85:76 BG Arged BM Stal Ostrów Wielkopolski. 19 pkt. dla WKS-u zdobył Daniel Gołębiowski. 22 oczka dla Stali rzucił Aigars Skele. W drugim meczu lepsza była Stal – 81:64. Skele rzucił dla niej 19 pkt. Najlepszy w Śląsku Hassani Gravett zdobył 15 oczek.

Piłkarze Śląska Wrocław pokonali na wyjeździe ŁKS 2:1 w meczu 31. kolejki PKO BP Ekstraklasy. Gole dla WKS-u zdobyli Jehor Matzenko i Piotr Samiec-Talar.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 10.05, godz. 20.30, Tarczyński Arena Śląsk Wrocław – Cracovia (Canal+ Sport3)

żużel

PGE Ekstraliga, 17.05, godz. 20.30, Stadion Olimpijski, Betard Sparta Wrocław – FOGO Unia Leszno (Eleven Sport)

koszykówka

Orlen Basket Liga, (ćwierćfinały), 9.05, godz. 20.45, Hala Orbita, Śląsk Wrocław – Arged BM Stal Ostrów Wielkopolski (EmocjeTV)

sporty walki

Contra MMA5, 11.05, godz. 18, Hala Orbita, w karcie jest 14 walk w formułach MMA, K1 i boksie

Dwa festiwale 11 i 12 maja w Czasoprzestrzeni

Targi żywności i napojów to wydarzenie z szeroką ofertą wyrobów ekologicznych. PLONY to przestrzeń, gdzie każdy, nawet najmniejszy producent, może zaprezentować swoje wyroby, a goście targów mogą zasmakować i zakupić jakościowe napoje i żywność. Kategorie: owoce i warzywa, pieczywo i wypieki, mięsa i wędlina, kawa i herbata, sery, nabiał,

miody, przetwory i soki, zioła i przyprawy, przekąski, produkty vege, napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe. Jednocześnie, razem z PLONAMI, odbywać się będzie Festiwal Roślin. Kupisz tu atrakcyjne rośliny w niskich cenach, kolekcjonerskie kaski, których próżno szukać, gdzie indziej, podłoża czy donice. Gdzie: Czasoprzestrzeń, ul. Tramwajowa 1-3. Kiedy: 11-12 maja w godz. 9-20 (sobota), 10-18 (niedziela). Wstęp bezpłatny.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8.00-18.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt. 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**
Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9.00-17.00)
Przejsie Dialogu, ul. Świdnicka 19 (konsultacje osobiste pn.-sb. 12.00-16.00)

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

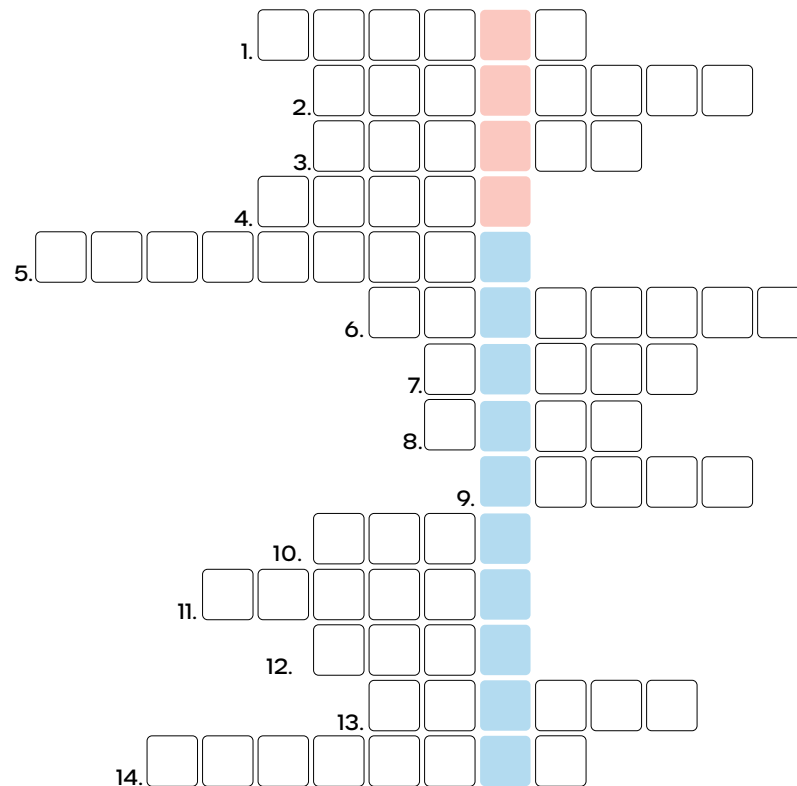
Wymień ciuchy na wiosnę w Odra Centrum 13 maja

Szukasz oryginalnych ubrań? Zamiast ciągle kupować nowe ciuchy i obciążać środowisko naturalne chcesz być świadomym konsumentem? Chcesz zaoszczędzić pieniądze? Bliska jest ci idea zero waste? Przyjdź do Odra Centrum na wymianę ubrań i daj im drugie życie. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny, nie są wymagane zapisy. Wymiana ubrań

jest bezgotówkowa – to znaczy, że nie sprzedajemy ich ani nie kupujemy. Dajemy wszystkie ubrania do puli i każdy bierze, co mu się spodoba. To, co zostanie, będzie wisiało na wieszaku #ZeroWaste, który jest dostępny cały czas w Odra Centrum. Może przyda się komuś w przyszłości. Gdzie: Odra Centrum, Wybrzeże Juliusza Słowackiego 5B. Kiedy: 13 maja w godz. 17.30-19. Kolejne spotkanie zaplanowano na 17 czerwca.

KRZYŻÓWKA NUMERU 179

- Zwierzęta, które mają swój pomnik na Jatkach.
- Nazwa bramy do zoo od strony Odry.
- Morski jednorodec, którego szkielet znajduje się w Muzeum Przyrodniczym.
- Tajemnicze zwierzę z afrykańskiej dżungli z rodziny żyrafowatych.
- Duży ssak, którego miotłą czyści jeden z krasnoludków w zoo.
- Nowy pawilon dla lwów.
- Złoty, z rogami na jednej z kamienic na Rynku.
- Budy, miniuliczka w centrum Wrocławia.
- Można ją spotkać w Afryce, w zoo i na... przejściu dla pieszych.
- Jest nim dzioborożec palawański.
- Ta wrocławska święta ma jako swoje atrybuty jabłka i róże.
- Największe zwierzę lądowe to ...
- Licznie zamieszkują wrocławskie rzeki, ale mogą być też dziennikarskie.
- Gad z Nilu, ale spotkasz go także na Kuźniczej.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **179.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowie-

dzi czekamy do **15 maja 2024 r.** do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **22 maja 2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w nr. 177 (hasło: Wyścigi konne) zostali: pani Justyna (bluza), pani Julia (workoplecak) i pani Beata (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs